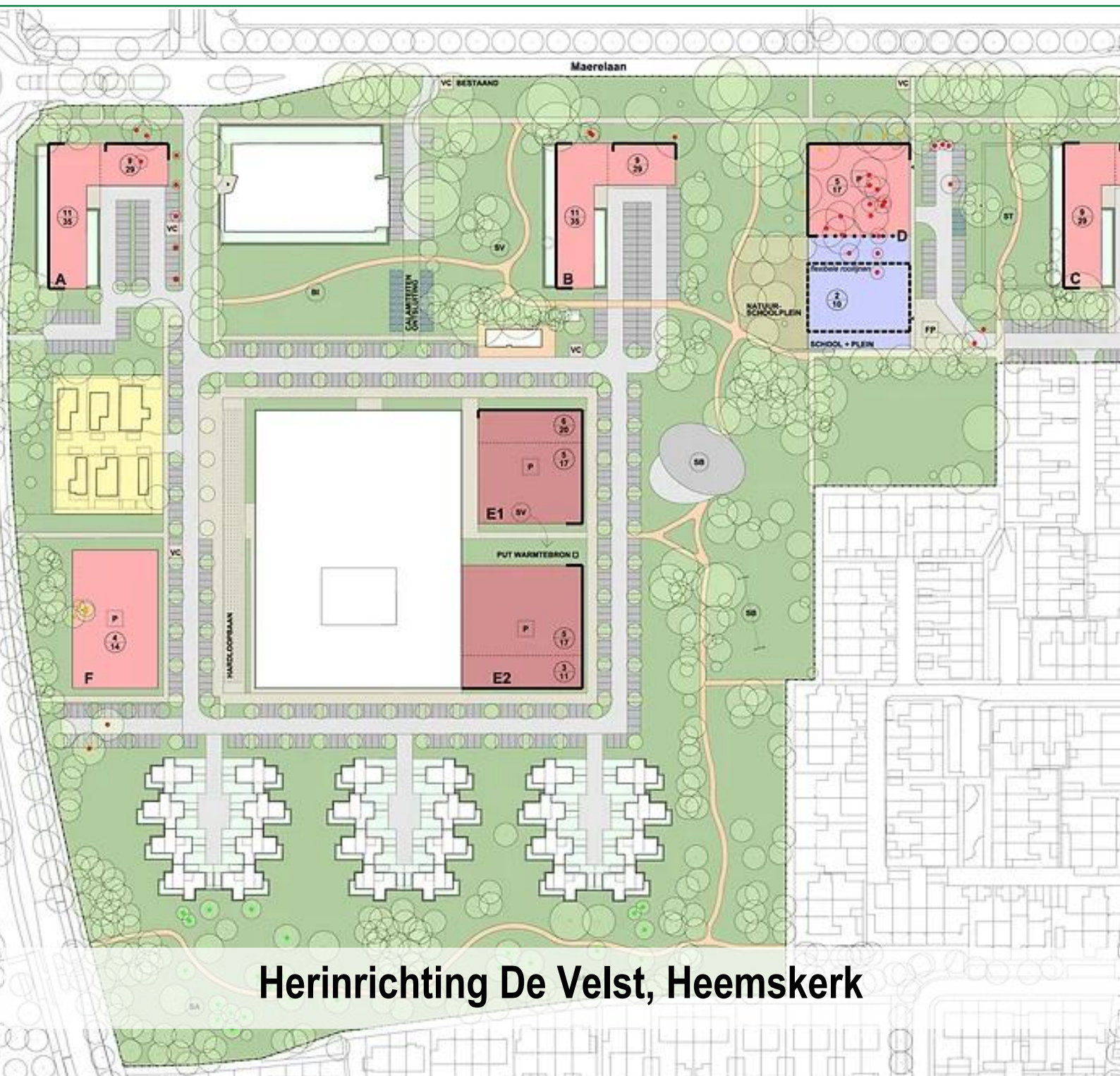

Herinrichting De Velst, Heemskerk

12 JULI 2023

Bureau Endemica B.V.
Rapportnr.: ER-23.146
Auteur: Ir. R.H. Witte

Bureau Endemica BV
ECOLOGISCH ADVIES • ONDERZOEK • EDUCATIE

OmgevingsScan Flora en Fauna

Bronnenonderzoek en beoordeling potentiële effecten in het kader van de Omgevingswet

Herinrichting De Velst

Bureau Endemica BV

ECOLOGISCH ADVIES • ONDERZOEK • EDUCATIE

WWW.ENDEMICA.NL

Havinghastraat 66-L
1817 DA Alkmaar

Tel: 072 - 234 00 66

Email: bureau@endemica.nl

© 2023 Bureau Endemica B.V./ Woonopmaat

DISCLAIMER

Bureau Endemica B.V., is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Endemica B.V.; opdrachtgever vrijwaart Bureau Endemica voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Niets uit dit rapport mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Endemica, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Colofon

In opdracht van: Gemeente Heemskerk
Maerten van, Heemskerckplein 1
1964 EZ Heemskerk

Productie: Bureau Endemica B.V.
Havinghastraat 66L, Alkmaar

Auteur(s): ir. Richard Witte
Kwaliteitscontrole door: drs. Jeroen Swinkels

Rapportnummer: ER-24.075
Projectnummer: EP-24.075

Datum: 12-7-2024
Plaats: Alkmaar

DIT RAPPORT KAN GECITEERD WORDEN ALS:
Witte, R.H. (2024). OmgevingsScan Flora en Fauna; Herinrichting De Velst, Heemskerk. Bronnenonderzoek en beoordeling potentiële effecten in het kader van de Omgevingswet. Rapport ER-24.075, Bureau Endemica B.V., Alkmaar.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Onderzoeksopgave	1
2	Beoordelingskader	2
2.1	Nationaal natuurbeleid	2
2.1.1	Omgevingswet	2
2.1.2	Gebiedsbescherming	2
2.1.3	Soortbescherming	5
2.2	Provinciaal natuurbeleid	7
2.2.1	Provinciale vrijstelling beschermde soorten	8
2.2.2	Provinciaal Beschermde Landschap	8
2.2.3	Aanvulling soorten op gebiedenbeleid	9
2.2.4	Natuurnetwerk Nederland	9
2.2.5	Ganzenfoerageergebieden	11
2.2.6	Stiltegebied	11
2.3	Gemeentelijk groenbeleid	11
2.4	Gedragscode gemeenten	13
2.5	Soortenmanagementplan (SMP) en pre-SMP	14
3	Methode	15
3.1	Soorten	15
3.1.1	Literatuur en bronnenonderzoek	15
3.1.2	Veldbezoek	16
3.1.3	Verwerking	16
3.2	Gebieden	16
4	Beschrijving gebied en ingreep	17
4.1	Ligging plangebied en omgeving	17
4.2	Beschrijving plangebied en ecotopen	17
4.3	Voorgenomen plannen	19
5	Beoordeling gebiedsbescherming	21
5.1	Natura 2000-gebieden	21
5.1.1	Storingsfactoren Natura-2000	21

5.1.2	Stikstofberekening m.b.v. AERIUS-Calculator	24
5.2	Provinciaal Beschermd Landschap (BPL)	24
5.3	Natuurnetwerk Nederland	25
5.4	Ganzenfoerageergebied	26
6	Aanwezigheid beschermde soorten.....	27
6.1	Vaatplanten.....	27
6.2	Vogels.....	28
6.2.1	Algemene broedvogels	28
6.2.2	Vogels met jaarrond beschermd nest.....	29
6.3	Grondgebonden zoogdieren	31
6.3.1	Juridisch zwaarder beschermde zoogdieren	31
6.3.2	Laag beschermde zoogdieren	32
6.4	Vleermuizen	33
6.4.1	Verblijfplaatsen	34
6.4.2	Potentiële vliegroutes en foerageergebieden.....	35
6.5	Reptielen.....	36
6.6	Amfibieën.....	37
6.7	Vissen.....	38
6.8	Overige soorten.....	38
7	Conclusie en Aanbeveling	40
7.1	Gebiedsbescherming.....	40
7.2	Soortbescherming	40
7.3	Beloften	41
7.4	Overige aanbevelingen	41
8	Bronnenlijst	44
8.1	Literatuur	44
8.2	Websites	45
9	Bijlagen.....	46
	Bijlage I: Vrijgestelde soorten per provincie.....	46

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Gemeente Heemskerk heeft als beleid het realiseren van nieuwe woningen binnen de grenzen van de huidige kern. Daartoe wordt o.a. binnen het plangebied van De Velst ruimte gezocht voor nieuwbouw.

In het plangebied De Velst komen nieuwe woningen en voorzieningen. De gemeenteraad stelde het stedenbouwkundig plan in juni 2022 vast. In het plan is ruimte voor nieuwe woongebouwen, extra lagen op de bestaande flats ('optoppen'), een woon-zorgcluster en een nieuw schoolgebouw. Daarnaast is het de bedoeling om het groen in het gebied te versterken.

Voor een goed uitvoering is een klankbordgroep in het leven geroepen. Gelijktijdig met de klankbordgroep zijn ook de omwonende gehoord. Voor de meesten is belangrijk dat de groene omgeving behouden blijft, en dat er genoeg parkeergelegenheid, woongenot en veiligheid is. Het bestemmingsplan voor locatie D & F is in december 2023 vastgesteld (planidentificatie NL.IMRO.0396.BPdevelst32022-VA01).

Gemeente Heemskerk heeft samen met Woonopmaat voor Wonen een gebiedsgerichte ontheffing (GGO) aangevraagd op basis van een door Bureau Endemica samen met TAUW opgestelde Soortenmanagementplan (SMP). Hiervoor heeft Bureau Endemica heel de woonkern van Heemskerk, en een aangrenzend deel van Beverwijk, onderzocht op beschermde soorten gebonden aan gebouwen. Echter bij de herinrichting van De Velst zullen ook thans nog niet bebouwde delen van het plangebied veranderen. Omdat de GGO alleen geldt voor de gebouwbewonende vleermuizen en vogels dient voor het gehele plangebied en risico analyse uitgevoerd te worden om te bepalen of er (andere) beschermde soorten aanwezig kunnen zijn en of die dan door de voorgenoemen plannen in gevaar komen.

1.2 Onderzoekopgave

Bureau Endemica is gevraagd om een OmgevingsScan Flora en Fauna uit te voeren voor het gehele gebied dat bekend staat als De Velst. Zodoende kan worden bepaald of er mogelijke knelpunten zijn in relatie tot de natuurwetgeving ten aanzien van beschermde soorten, waar bij de geplande werkzaamheden rekening mee gehouden moet worden. Bij mogelijke overtreding van de natuurwetgeving wordt beoordeeld of en hoe dit voorkomen kan worden (bijvoorbeeld door het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen of het werken volgens een gedragscode) en welke vervolgstappen er nodig zijn. Dit rapport dient voor de initiatiefnemer als bewijsstuk dat aan de Zorgplicht wordt voldaan.

De OmgevingsScan Flora en Fauna betreft geen gerichte inventarisatie van soorten; het brengt in de eerste plaats in beeld welke (beschermde) soorten te verwachten zijn op basis van habitatgeschiktheid en bekende waarnemingen. Vervolgens wordt aangegeven welke soorten (negatief) beïnvloed worden door de voorgenoemen plannen.

2 BEOORDELINGSKADER

2.1 Nationaal natuurbeleid

De bescherming van de natuur is opgenomen als doel in de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. In Nederland is de bescherming van belangrijke natuurwaarden vanaf 2024 wettelijk vastgelegd in de Omgevingswet. Deze wet regelt zowel de bescherming van soorten als de bescherming van gebieden en houtopstanden. De natuurzaken en natuurbescherming worden geregeld in de *Aanvullingswet natuur* (opname Wnb in Ow) en *Aanvullingsbesluit natuur* (uitwerking uitvoeringsregels en normen en administratieve regels Wnb in AMvB's Ow en in Or) die bij de Ow horen. Grootste wijziging met betrekking tot natuurbescherming is de terminologie en stelselherziening; zo zijn veel onderdelen verdeeld over Ow, AMvB's en Or, zijn er bijv. géén verboden handelingen maar 'Natura 2000-activiteit' of 'flora- en fauna-activiteit' en geldt sinds dit jaar geen 'nee-tenzij', maar 'ja-mits' principe.

2.1.1 Omgevingswet

Bij de nieuwe Omgevingswet is men van 26 wetten naar 1 wet fysieke leefomgeving gegaan. Onder fysieke leefomgeving vallen bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed. In de Omgevingswet wordt het belang van natuur dus als onderdeel van de fysieke leefomgeving geregeld. De Ow borgt dus de bescherming van natuurkwaliteiten, zoals aangewezen Natura 2000-gebieden en van (daar) in het wild voorkomende flora en fauna. Ook het normenkader, de instrumenten en de bevoegdheidsverdeling voor het natuurbeschermingsrecht is ongewijzigd overgaan in de Ow, zonder dat daarbij afbreuk werd gedaan aan het beschermingsniveau zoals wij daarvoor kenden. De overgang van de regels over de bescherming van de natuur is dus beleidsneutraal. Dit is omdat een groot deel van de regels in de natuurwetgeving direct voortvloeien uit Europese en internationale verplichtingen, zoals de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. De Omgevingswet moet ook aan die Europese en internationale verplichtingen (blijven) voldoen.

Alle activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning (ex art. 2.1, eerste lid, onder a t/m h, ex art. 2.2 en ex art. 2.1, eerste lid, onder i, jº art 2.2a Bor.) is vereist, kunnen samenlopen met handelingen waarbij ook een toestemming op grond van de Omgevingswet voor een flora- en fauna-activiteit nodig is. Daarbij gaat het om handelingen met gevolgen voor beschermde natuurgebieden (artikel 2.2aa, onder a Besluit omgevingsrecht) en/of handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten (artikel 2.2aa, onder b Besluit omgevingsrecht). Binnen de Omgevingsvergunning kunnen activiteiten afzonderlijk worden aangevraagd (art. 5.7 Ow). Bijvoorbeeld de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit en voor een ontheffing flora- en fauna activiteit.

2.1.2 Gebiedsbescherming

Voor handelingen in strijd met de bescherming van Natura 2000-gebieden kan op grond van artikel 2.7, lid 2 Wnb een vergunning nodig zijn. Voor handelingen met betrekking tot de soortenbescherming kan op grond van artikel 3.3, lid 1/ artikel 3.8, lid 1 en/of artikel 3.10 Wnb een ontheffing nodig zijn. In dat geval moet de omgevingsvergunning ook betrekking hebben op het aspect natuur. Wanneer natuur aanhaakt bij de omgevingsvergunning, dient de uitgebreide procedure gevolgd te worden. Via een verzoek van de gemeente aan het bevoegd gezag wordt Wnb-toestemming gevraagd. Deze toestemming (verklaring van geen bedenkingen; kortweg vvgb) is een instemming van een ander bestuursorgaan voor

het verlenen van de omgevingsvergunning. Zonder deze verklaring kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning niet verlenen. De wettelijke basis voor de verklaring van geen bedenkingen is artikel 2.27 Wabo. De planaanvrager (initiatiefnemer) kan er ook voor kiezen om een afzonderlijke toestemming bij het bevoegd gezag aan te vragen.

2.1.2.1 Stikstof

De Wet stikstofreductie en natuurverbetering regelt onder meer drie resultaatsverplichtingen voor stikstofreductie: in 2025 moet minimaal 40% van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in beschermde Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben; in 2030 minimaal de helft en in 2035 minimaal 74%. Voor een activiteit waarbij mogelijk stikstof terechtkomt in een Natura 2000-gebied, zoals het uitbreiden van een veehouderij, de nieuwbouw van woningen of industriële activiteit, kan sinds 2019 geen natuurvergunning meer aangevraagd worden via het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Het *Programma Aanpak Stikstof* is in de Omgevingswet vastgelegd in 14 verschillende artikelen. Inhoud PAS, maatregelen en onderbouwingen staan in Artikel 4.27 Bkl en Artikel 3.15 e.v. De gemeentelijke PAS valt onder artikel 4.32 Bkl. Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft nieuwe beleidskaders opgesteld zodat vergunningverlening weer kon worden hervat waarbij dit wel het geval was. Op 16 september 2019 kwam een nieuwe release van de AERIUS Calculator beschikbaar. Deze release was de eerste concrete stap om de toestemmingverlening te hervatten. Hierdoor konden projecten weer doorgang vinden, door met een berekening aan te tonen dat een activiteit niet tot een toename van depositie leidt. Er is dan namelijk geen toestemmingverlening vereist. Daarnaast werd het met de release van AERIUS Calculator weer mogelijk om vergunningen aan te vragen op grond van intern salderen. In Noord-Holland zijn de nieuwe beleidsregels stikstof, met 5 stappen (zie Figuur 1), vanaf 13 december 2019 van kracht. Op 6 november 2023 kwam de release van de nieuwste versie (2023 v3) van AERIUS beschikbaar, dat dient te worden gebruikt voor de beoordeling van stikstofdepositie bij de afgifte van natuurvergunningen. In deze vernieuwde versie is ook de stikstofruimte opgenomen die is verkregen door de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen. Die stikstofruimte kan worden gebruikt voor PAS-melders, voor woningbouwprojecten en voor een aantal infrastructurele werken. In de Regeling natuurbescherming is voorgeschreven dat de nieuw(st)e versie gebruikt moet worden bij de toestemmingsverlening voor projecten.

Allereerst, stap 1, dient een *berekening* voor het uiteindelijke gebruik én een *berekening* voor de aanlegfase of uitvoeringsfase/bouw gemaakt te worden met de *AERIUS-rekenmethode*. De uitstoot mag niet meer dan 0,00 mol/ha/jaar zijn. Door toepassing van (technische) mogelijkheden kan de uitstoot zo laag mogelijk gehouden worden, bijvoorbeeld door de inzet van elektrisch materieel.

Indien de uitstoot wel groter is dan 0,00 mol/ha/jaar, bestaat de mogelijkheid tot *intern salderen*; stap 2. De nieuwe situatie mag niet leiden tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ten opzichte van de huidige situatie die is opgenomen in de vergunning. Binnen de bedrijfsvoering moet gecompenseerd worden door bijvoorbeeld enerzijds te stoppen met een activiteit zodat anderzijds een nieuwe activiteit kan starten.

Een voorbeeld is het amoveren van bestaande woningen zodat energie-neutrale woningen neergezet kunnen worden. Voor intern salderen is sinds de inwerkingtreding van de Spoedwet aanpak stikstof per 1 januari 2020 geen natuurvergunning meer nodig. Dat oordeelde de Raad van State in een uitspraak van 20 januari 2021. Dat betekent dat als een activiteit of een project wordt uitgevoerd waarbij (alleen) intern salderen wordt toegepast, dit binnen de bestaande depositie is toegestaan zonder (aanvullende) vergunning daarvoor.

Figuur 1. Aan de hand van bovenstaand stappenplan kan vastgesteld worden of het project vergunningsplichtig is onder de Wnb en welke instrumenten gebruikt moeten worden (Bron: Provincie Noord-Holland).

Als uit de AERIUS-berekening blijkt dat het project leidt tot tijdelijke en/of zeer geringe stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, dan is een *Ecologische Voortoets* mogelijk; stap 3. Met deze toets kan worden bepaald of de verwachte depositie negatieve effecten zal hebben op het beschermde habitatype in Natura 2000-gebieden. Als een negatief effect in een nieuw project kan worden uitgesloten, dan is een natuurvergunning niet nodig. Als u rekening houdt met intern salderen moet er wel een natuurvergunning worden aangevraagd.

Als significant negatieve effecten door stikstofdepositie niet kunnen worden uitgesloten, moet er getoetst worden of de kans bestaat op aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze gebieden. Hierbij moet beoordeeld worden of de stikstofdeposities een risico vormen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen zoals deze voor elk Natura 2000-gebied zijn bepaald. Hiervoor wordt een *Ecologische Passende Beoordeling* opgesteld (stap 4). Als de conclusie van de passende beoordeling is dat er geen risico bestaat op aantasting van natuurwaarden, kan de natuurvergunning door het bevoegd gezag (meestal Gedeputeerde Staten) worden verleend. Het is ook mogelijk om de negatieve effecten van een project te compenseren met de positieve effecten van het (gedeeltelijk) intrekken van de vergunning van een ander project. Dat heet extern salderen. Voor extern salderen gelden strenge voorwaarden. Zo moet een project daadwerkelijk stoppen en wordt er 30% afgenomen van de vergunning die wordt overgedragen, ten behoeve van de natuur. Saldo-gevende bedrijven mogen de stikstofemissieruimte van bestaande stallen of hallen volledig overdragen aan saldo-nemende bedrijven die daarvan dus 70% van mogen gebruiken voor nieuwe ontwikkelingen, ook als deze gebouwen geheel of gedeeltelijk leeg staan.

Tenslotte kan een *ADC-toets* uitgevoerd worden (stap 5). Voor deze toets ligt de drempel hoog. Er moet voor het project sprake zijn van ontbreken van Alternatieven, het bestaan van Dwingende redenen van groot openbaar belang en de schade aan kwetsbare habitatype moet men Compenseren door de aanleg van nieuwe natuur binnen of buiten de huidige Natura 2000-gebieden. Als het project de toets doorstaat, kan het doorgaan ondanks de stikstofuitstoot die het veroorzaakt.

Het *Programma Aanpak Stikstof* is in de Omgevingswet vastgelegd in 14 verschillende artikelen. Inhoud PAS, maatregelen en onderbouwingen staan in Artikel 4.27 Bkl en Artikel 3.15 e.v. De gemeentelijke PAS valt onder artikel 4.32 Bkl.

2.1.3 Soortbescherming

De natuurbescherming kent drie beschermingsregimes; beschermingsregime soorten *Vogelrichtlijn*, *Habitatrichtlijn* en *overige soorten*. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen. Een aantal soorten is beschermd ongeacht of de soort binnen of buiten beschermde natuurgebieden aanwezig is. Voor overtreding van verbodsbepalingen (zie Tabel 1) is een ontheffing noodzakelijk.

Tabel 1. Verbodsbepalingen Omgevingswet.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn Ow Artikel 11.38 t/m 11.41 Bal.	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn Ow Artikel 11.47 t/m 11.49 Bal.	Beschermingsregime 'overige soorten' OW artikel 11.55 Bal.
Ow Art 11.38 lid 1a Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Ow Art 11.47 lid 1a Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Ow Art 11.47 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Ow Art. 11.38 lid 1b Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Ow Art 11.47 lid 1d Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Ow Art 11.47 lid 1ab Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Ow Art. 11.38 lid 1c Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Ow Art 11.47 lid 1c. Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Wnb Art. 3.1 lid 4 en lid 5, Ow Art. 11.38 lid 1d en lid 3. Het is verboden vogels opzettelijk testoren, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Wnb Art. 3.5 lid 2, Ow Art 11.47 lid 1b. Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Wnb Art. 3.5 lid 5, Ow Art 11.47 lid 1e. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Wnb Art. 3.10 lid 1c, Ow Art 11.47 lid 1c. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor een aantal soorten in de categorie 'overige soorten' geldt een provinciale vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen (Provincie Noord-Holland, 2016). Provincies mogen besluiten om bepaalde soorten vrij te stellen van bescherming in het kader van ruimtelijke ingrepen, beheer en onderhoud (zie Tabel 3 in H9). Het betreffen algemeen voorkomende amfibieën en zoogdieren van de voormalige Flora-

en faunawet tabel 1. Vrijgestelde soorten worden niet behandeld, maar de in Noord-Holland niet-vrijgestelde soorten, zoals de kleine marterachtigen, wel.

Een beperkt aantal vogelsoorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Hun nesten zijn daarom jaarrond beschermd. De Lijst van *'jaarrond beschermde vogelnesten'* is verdeeld in vijf categorieën:

1. Nesten van de Steenuil die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders (Roek, Gierzwaluw en Huismus) die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en beperkt beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en beperkt beschikbaar. Van de vijf soorten broeden de Slechtvalk, Grote gele kwikstaart en Ooievaar zeer tot tamelijk zelden in Noord-Holland.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. Van de zeven soorten broeden de Boomvalk, Buizerd, Havik, Sperwer en Ransuil in Noord-Holland.
5. Tot deze categorie behoren vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Tot de categorie 5 behoren momenteel 34 vogelsoorten, waarvan het overgrote deel ook broedt in Noord-Holland. De Draaihals, Tapuit, Brilduiker, Glanskop en Hop broeden echter zeer zeldzaam in Noord-Holland. Daarentegen behoren tot de lijst ook enkele (zeer) algemene soorten, te weten de Ekster, Zwarte kraai, Koolmees en Pimpelmees. Andere (minder algemene) soorten die tot de categorie 5 behoren zijn de Spreeuw, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Oeverzwaluw, IJsvogel, Blauwe reiger, Groene specht, Zwarte specht, Grote- en Kleine bonte specht, Bosuil, Torenavalk, Bonte- en Grauwe vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Zwarte mees, Gekraagde en Zwarte roodstaart. De soorten uit categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Sinds 2017 is niet langer elke verstoring van een vogel verboden, maar enkel een verstoring die van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (blz. 147 Memorie van Toelichting). Echter, vogelsoorten genoemd in de conventie van Bern zijn vooralsnog zwaarder beschermd. Hieronder vallende ook algemene vogelsoorten die in het plangebied kunnen voorkomen zoals Koolmees, Pimpelmees en Winterkoning.

2.1.3.1 Zorgplicht en Rode lijst-soorten

In de Ow is, evenals in de Wnb het geval was, ook een specifieke zorgplicht (Artikel 11.28 Bal Ow) vastgelegd. Deze plicht geldt bij alle omgevingsvergunningaanvragen. Speciale aandacht gaat daarbij niet alleen uit naar vogels en soorten genoemd onder de Habitatrichtlijn, maar ook naar Rode Lijst-soorten. Zo moeten de Rode Lijsten ingevolge artikel 1.5 lid 3 sub a en lid 4 Wnb onderdeel uitmaken van de natuurnorm. Daarnaast vereist artikel 1.12 Wnb van provincies dat zij de nodige maatregelen nemen voor het behoud en herstel van soorten op de Rode Lijsten. Voor soorten die op de Rode Lijst zijn geplaatst, geldt bijvoorbeeld een hogere prioriteit bij het nemen van actieve beschermingsmaatregelen.

Hierbij valt te denken aan het verbeteren van hun leefgebieden. Ook in het kader van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur) spelen de Rode Lijstsoorten een rol. Het eerste lid van artikel 1.12 Wnb maakt helder dat het netwerk onder meer van belang wordt geacht voor het in een gunstige staat van instandhouding brengen van Europees en internationaal beschermde soorten en habitats én Rode Lijstsoorten. Dit wordt ook benadrukt in de Nota van Wijzigingen waarin staat dat het netwerk een belangrijke rol speelt in het actieve soortenbeleid.

Voor flora- en fauna-activiteiten houdt de Zorgplicht in dat voorafgaand aan het verrichten van een activiteit nagegaan moet worden of er beschermde en Rode-lijst soorten aanwezig kunnen zijn. Tevens moet gekeken worden of voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats aanwezig zijn op en rond de planlocatie. Vervolgens wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor deze soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten. Als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, wordt nagegaan welke gevolgen de activiteiten hierop hebben. Er dienen vervolgens passende preventieve maatregelen te worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen. Tijdens en na het verrichten van de voorgenomen activiteiten dient te worden nagegaan of de getroffen maatregelen het beoogde effect heeft. De activiteit dient te worden gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet kunnen worden voorkomen. Indien het staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, dienen passende herstelmaatregelen te worden getroffen.

2.2 Provinciaal natuurbeleid

In Noord-Holland zijn honderden waardevolle natuurgebieden, landschappen en wateren, waarvan er 19 door de EU worden beschermd. Ze variëren van bos, heide, duinen, veenweiden en polders tot water, zoals de Waddenzee en het IJsselmeer. Binnen deze provinciale 'groenstructuur' verbindt de provincie natuurgebieden, creëert en verwerft ze nieuwe gebieden en beschermt de provincie gebieden, dieren en planten tegen ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen.

Het belang van biodiversiteitsherstel is vastgelegd in de Omgevingsvisie NH2050 (Provincie Noord-Holland, 2018) – waarin biodiversiteit één van de zeven kernopgaven is voor de komende decennia – en in het provinciale coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' (Coalitie, 2019), waarin onder andere een forse ambitie is verwoord voor de afronding van het Natuurnetwerk Nederland en verbetering van de waterkwaliteit. Wat Provincie Noord-Holland hiervoor doet, is weergegeven in het Programma Natuurontwikkeling (Provincie Noord-Holland, 2019b). Het provinciaal beleid is vooral gericht op de Omgevingswet (Artikel 2.18, lid 1 sub g), de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) inclusief de natuurverbindingen, het stimuleren van natuurinclusieve landbouw, faciliteren van Nationale Parken en het realiseren van recreatieve verbindingen. Zoals in de Omgevingsvisie is aangegeven, kijken ze ook steeds meer buiten deze onderwerpen om naar kansen om biodiversiteit te herstellen en versterken. Voor toepassing van de graadmeter recente natuurkwaliteit in Noord-Holland is een soortselectie uitgevoerd, gericht op het samenstellen van een representatieve set soorten, die een goed beeld geeft van de trends in biodiversiteit voor de afzonderlijke onderdelen binnen een ecosysteem in Noord-Holland. Voor de biodiversiteitsgraadmeter Noord-Holland wordt in totaal gebruik gemaakt van 415 soort-ecosysteemcombinaties.

2.2.1 Provinciale vrijstelling beschermde soorten

Naast de strikte beschermingsregimes die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn gelden, kent de wetgeving een beschermingsregime voor 'overige soorten' (Art. 11.55 Bal Ow). Het is nodig om deze soorten bij wet aan te wijzen, omdat zij niet voldoende worden beschermd door enkel de Zorgplicht. De gemiddelde populatieomvang Rode Lijst-soorten is in de provincie Noord-Holland in 2013 gedaald tot 25% van het niveau ten opzichte van 1990. Dit beschermingsregime is echter minder strikt dan de twee andere categorieën. Provincies hebben dan ook het recht om af te wijken van de lijst van "overige soorten" daarom geldt binnen de Omgevingswet voor deze soorten een provinciale vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen (Provincie Noord-Holland, 2016). Het betreft algemeen voorkomende amfibieën en zoogdieren van de voormalige Flora- en faunawet tabel 1. De volledige lijst met vrijgestelde soorten per provincie is te zien in Tabel 3 van H9. Vrijgestelde soorten worden in deze rapportage niet behandeld, maar de in Noord-Holland niet vrijgestelde soorten, zoals bijvoorbeeld de kleine marterachtigen, wel. Mogelijk dat onder de Ow een gewijzigde vrijstellingslijst komt, maar deze is momenteel nog niet bekend.

2.2.2 Provinciaal Beschermd Landschap

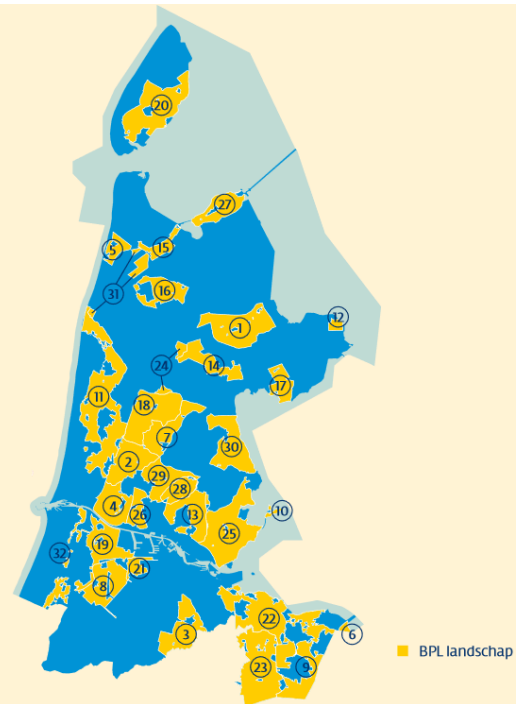
In Noord-Holland zijn 32 gebieden aangewezen als 'Bijzonder Provinciaal Landschap' (BPL). Dit zijn landschappen die beschermd worden (Artikel 2.44 lid 5 Ow) vanwege hun bijzondere eigenschappen en waarde voor mens en dier. Het BPL is een beschermingsregime binnen de Omgevingsverordening NH2020, bedoeld om de meest waardevolle landschappen in Noord-Holland te beschermen. Per landschap is aangegeven welke ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische of aardkundige waarden aanwezig zijn. Dit noemen we de 'kernkwaliteiten' van het landschap. De kernkwaliteiten van de landschappen die in het BPL zijn vastgelegd, zijn bijvoorbeeld weidevogelleefgebieden, die tot voor kort nog in de provinciale structuurvisie begrensd en via de provinciale ruimtelijke verordening (PRV) beschermd werden. Andere voorbeelden van kernkwaliteiten naast het leefgebied voor weidevogels, zijn ook waterlopen en verkavelingsvormen in oude polders, de openheid en de vergezichten in het landschap of een bijzondere opbouw van de ondergrond. De kernkwaliteiten van een BPL mogen niet worden aangetast. De begrenzing van de BPL-gebieden is gebaseerd op de grenzen van de voorgaande beschermingsregimes (PRV en PMV) en landschappelijk logische grenzen.

Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk in BPL, zolang ze de kernkwaliteiten niet aantasten. Denk aan fietspaden, energievoorzieningen, kleinschalige woningbouw (tot 11 woningen) of bouwwerken met een oppervlak van minder dan 500 m². Plannen voor ontwikkelingen die hierbuiten vallen, tasten het bijzondere landschap aan. Uitvoering van die plannen kan alleen als het van groot openbaar belang is en als er kan worden aangetoond dat er geen andere mogelijkheden zijn. Tevens moet de schade aan het landschap dan worden gecompenseerd. In BPL-gebieden is er ten opzichte van de voorgaande regimes (PRV/PMV) meer afwegingsruimte voor kleinschalige woningbouwontwikkelingen.

Bijzonder Provinciaal Landschap

32 landschappen

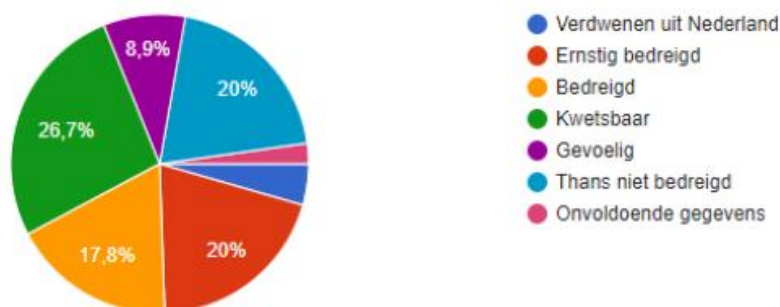
1. Abbekerk en omgeving	17. Schellinkhout en omgeving
2. Alkmaardermeer en omgeving	18. Schermer
3. Amstelscheg	19. Spaarnwoude en omgeving
4. Assendelft en omgeving	20. Texel
5. Callantsoog	21. Tuinen van West
6. De Kampen	22. Vechtstreek-Noord
7. Eilandspolder	23. Vechtstreek-Zuid
8. Haarlemmermeer-Noord	24. Veenhuizen en Oterleek
9. Het Gooi	25. Waterland
10. Marken	26. Westzaan en Omgeving
11. Noord-Kennemerland	27. Wieringen
12. Oosterdijk	28. Wijde Wormer
13. Oostzaner- en Ilperveld	29. Wormer- en Jisperveld
14. Opmeer-Wognum	30. Zeevang
15. Oude Veer	31. Zijpepolder Noord en Zuid
16. Schagen	32. Zuid-Kennemerland

Figuur 2. Bijzonder Provinciale Landschappen in Noord-Holland (Bron: Provincie Noord-Holland).

2.2.3 Aanvulling soorten op gebiedenbeleid

Provincie Noord-Holland is volop bezig een uitwerking te maken van haar actieve soortenbeleid. Dit betreft het stimuleren van de kansen van Noord Hollandse soorten die dat nodig hebben en onvoldoende aan bod komen in het gebiedenbeleid. Voor veel soorten zijn gebiedsgerichte maatregelen een prima manier om ze te beschermen. Maar er zijn soorten die maatwerk nodig hebben, en die nu het risico lopen tussen wal en schip te vallen. De provincie Noord-Holland heeft daarom een overzicht laten maken van soorten waarvoor het gebiedenbeleid onvoldoende bescherming waarborg biedt en gericht soortenbeleid nodig is. Deze lijst omvat veertig soorten welke min of meer gelijkelijk verdeeld zijn over de Rode Lijst-categorieën. De meeste soorten staan niet op de habitatrichtlijn (Figuur 2), en worden vooral gevonden in graslanden, duinen, watergangen en bermen (Swaay *et al.* 2020).

Figuur 3. : Verdeling van de voor het Noord-Hollands soortenbeleid geselecteerde aandachtsoorten over de verschillende Rode Lijst categorieën (Bron: Swaay *et al.* 2020).

2.2.4 Natuurnetwerk Nederland

Het *Natuurnetwerk Nederland (NNN)* is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het NNN draagt bij aan het bereiken van de hoofddoelstelling van het Nederlandse natuurbeleid, namelijk: 'Natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als bijdrage aan een

leefbaar Nederland en een duurzame samenleving'. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status van het NNN niet verankerd in de natuurwetgeving maar is planologisch verankerd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012) en op provinciaal niveau in de Provinciale Structuurvisie en bijbehorende Provinciale Ruimtelijke Verordening (Provincie Noord-Holland, 2019a). De aanwijzing gebeurt volgens Artikel 2.44 lid 2 Ow. De criteria en eisen voor aanwijzingsbesluit staan in Artikel 3.25 en 3.26 Bkl Ow. De wezenlijke kenmerken en waarden in Artikel 7.7 Bkl Ow.

Voor ruimtelijke ingrepen in of nabij het NNN geldt het “nee, tenzij” principe. Dit houdt in dat ingrepen waarbij de oppervlakte of de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN significant worden aangetast, in principe niet zijn toegestaan, tenzij het een groot openbaar belang dient én er geen alternatieven zijn buiten het gebied dat deel uitmaakt van het NNN.

Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht. Het NNN-beleid is provinciaal geregeld en heeft in Noord-Holland geen externe werking. Daardoor is dit beleid alleen van toepassing op activiteiten die verricht worden in het natuurgebied zelf. Het plangebied zelf vormt geen onderdeel van het NNN.

Figuur 4. Faunapassages kunnen zorgen voor het blijvend functioneren van het NNN.

2.2.5 Ganzenfoerageergebieden

Om de schade door overwinterende ganzensoorten en Smienten aan de landbouw te beperken, en tegelijkertijd de duurzame instandhouding van deze soorten te waarborgen, heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) ca. 80.000 ha foerageergebied aangewezen voor Kolgans, Grauwe gans, Brandgans, Kleine rietgans en voor de Smient. Deze foerageergebieden moeten zoveel mogelijk binnen het NNN liggen. In de foerageergebieden moet zo weinig mogelijk verstoring zijn en voldoende voedsel voor de ganzen worden aangeboden. De Provincies begrenzen de foerageergebieden.

2.2.6 Stiltegebied

Op grond van de Wet Milieubeheer kunnen provincies stiltegebieden aanwijzen. In Noord-Holland heeft de Provincie in 1987 41 stiltegebieden aangewezen, die zijn opgenomen in de Provinciale Milieuverordening (PMV). In de ogen van de provincie is het van belang het stiltegebiedenbeleid in samenhang met andere beleidsvelden te bezien en te combineren met het behouden en/of versterking van andere waarden van gebieden. Dit kan ook gezien worden als een zekere vorm van benutting. Bijvoorbeeld de ecologie-natuur waarden, de good practices op het gebied van beheer van natuurgebieden. Ook geeft de provincie aan dat bij de echt stille stiltegebieden geen aantasting van de stilte wordt toegestaan (NM, 2017).

Stiltegebieden zijn gedefinieerd als gebieden waarin de geluidbelasting door toedoen van menselijke activiteiten zo laag is, dat de in dat gebied heersende natuurlijke geluiden niet of nauwelijks worden gestoord (Wet geluidshinder, Staatsblad 1979).

Het woord 'stilte' betekent hierbij dus niet dat er geen geluid in het gebied waarneembaar is, maar staat voor de afwezigheid van storende, voor de omgeving vreemde geluiden. Stiltegebieden zijn van belang voor de rustzoekende recreant en de fauna in de natuur. Activiteiten die de geluidsbelasting negatief beïnvloeden, zijn niet meer mogelijk in het gebied dat als stiltegebied is aangewezen. Gebiedseigen geluiden, zoals die van de landbouw, zijn hiervan uitgesloten. Onder 'stil' worden geluiden verstaan die tussen de 35 en 40 decibel liggen. Ook kan worden gesteld dat een gebied 'stil' is als de lange perioden met natuurlijke geluiden overheersen tot de perioden met niet-natuurlijke geluiden.

Het stiltegebiedenbeleid ligt vast in de Provinciale Milieuverordening (PMV) van de provincie Noord-Holland (art. 4.1.1.- art. 4.3.3.). In de PMV zijn de 39 stiltegebieden aangewezen. Tevens is een algemeen zorgplichtartikel opgenomen en zijn gedragsregels (verbodsbepalingen, vrijstellingen) opgenomen. Van de gedragsregels mag met een ontheffing van GS worden afgeweken. Volgens de provinciale Notitie "Herijking Stiltebeleid Noord-Holland" (22 mei 2012) worden er jaarlijks slechts enkele ontheffingen aangevraagd. De verboden, gesteld in artikel 4.3.1, gelden niet voor een activiteit die rechtstreeks verband houdt met de bouw of het onderhoud van gebouwen.

2.3 Gemeentelijk groenbeleid

Het Groenbeleidsplan 2019 beschrijft de visie en ambitie op het (openbare) groen in de gemeente Heemskerk voor de komende jaren. Groen in Heemskerk is essentieel voor een duurzame, gezonde en prettige omgeving. Daarom wordt door gemeente Heemskerk gezocht naar kansen voor extra vergroening. Als groen moet verdwijnen, dan wordt dit ergens anders gecompenseerd. Tevens wordt ruimte gegeven aan tijdelijke natuur. Met name pionierssoorten hebben hier baat bij. Door het begrazen

met schapen worden de braakliggende terreinen natuurlijk beheerd. Dit komt de (tijdelijke) natuur ten goede. Tolhek is een voorbeeld waar ruimte wordt gegeven aan tijdelijke natuur. Bij nieuwbouw, renovatie, projectontwikkeling of planvorming wordt aandacht gegeven aan het uitgangspunt natuurinclusief bouwen. In hoofdlijn zet de Gemeente Heemskerk in op:

1. Behouden van aanwezig groen.
2. Vergroenen van de buitenruimte, onder meer voor een klimaatbestendige gemeente.
3. Compenseren van groen dat verdwijnt.
4. Inzetten op natuurvriendelijk beheren van het groen.
5. Vergroten groenbewustzijn en participatie vanuit de samenleving.
6. Verhogen biodiversiteit.

Gemeente Heemskerk heeft meerdere ambitie als het gaat om hun groenbeleid. Ten eerste zetten ze in op het openbaar groen dat van goede kwaliteit moet zijn en vakkundig en natuurvriendelijk beheerd moet worden. Daarnaast ambiëren ze dat het groen uitnodigt tot bewegen, ontspannen en ontmoeten. Daarvoor willen ze groen inzetten dat bijdraagt aan frisse schone lucht en zorgt voor rust en onthaasting. Tevens geeft gemeente Heemskerk biodiversiteit een plek in het openbaar groen door o.a. een natuurvriendelijke inrichting van oevers, de bescherming van wilde orchideeën in de gemeente (onder andere door een aangepast beheer), de langdurige monitoring van biodiversiteit, het stimuleren van natuurinclusief bouwen en bij plantkeuze en beheer van openbaar groen rekening te houden met wilde bijen en andere bestuivende insecten. Tot slot wil Heemskerk een klimaatbestendige gemeente zijn en zet groen ingerichte buitenruimte en bomen in.

De nieuwe Omgevingswet heeft betrekking op de gehele fysieke leefomgeving. Daarom vervangt de omgevingsvisie op gemeentelijk niveau ook het milieubeleidsplan, het waterplan, het verkeers- en vervoersplan en de ruimtelijke aspecten van de natuurnuvisie uit de voorziene Wet natuurbescherming. De omgevingsvisie moet in samenhang gezien worden met twee andere instrumenten uit de Omgevingswet, te weten het omgevingsplan en de programma's. Op 1 februari 2021 is de Omgevingsvisie Heemskerk 2040 unaniem door de gemeenteraad vastgesteld. Daarin staan de gemeentelijke ambities voor een duurzame, dorpse en vernieuwende leefomgeving. Heemskerk ontplooit zich, volgens de omgevingsvisie, in een vitale regio op een duurzame en vernieuwende manier als een groene, aantrekkelijke en dorpse gemeente. Een gemeente waarin iedereen meetelt en inwoners naar elkaar omzien. Waar bedrijven in de zakelijke dienstverlening en een sterk zorgcluster een regionale functie bekleden. Als proactieve gemeente wil Heemskerk hier sterk op sturen en tevens ruimte laten aan de markt en aan initiatieven uit de samenleving. Daarbij hanteert de gemeente de volgende leidende uitgangspunten:

- ✓ Heemskerk kiest voor een duurzame ontwikkeling van de gemeente en streeft ernaar klimaatneutraal te worden.
- ✓ Heemskerk streeft naar een veilige leefomgeving voor al haar inwoners, ondernemers en bezoekers.
- ✓ Heemskerk streeft naar een gezonde leefomgeving voor al haar inwoners, ondernemers en bezoekers.
- ✓ Heemskerk versterkt de ruimtelijke kwaliteit van het stedelijk gebied en het buitengebied;
- ✓ Heemskerk verbetert de sociaal-economische vitaliteit in zowel het stedelijk gebied als het buitengebied.
- ✓ Heemskerk stemt ambities en keuzes steeds zo goed mogelijk af in regionaal verband zodat beleid elkaar versterkt.

Voor behoud en vergroten biodiversiteit speelt met name de inrichting van de hoofdgroenstructuur en natuurinclusief bouwen hierin een rol.

2.4 Gedragscode gemeenten

In de Ow staan verbodsbepalingen om inheemse planten en dieren te beschermen. Er geldt een vrijstelling van deze verbodsbepalingen als werkzaamheden volgens een goedgekeurde gedragscode plaatsvinden. Door als / in opdracht van gemeente Heemskerk volgens de “*Gedragscode soortbescherming gemeenten 2023 voor Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting en Bestendig beheer of onderhoud*” te werken, wordt in eerste instantie voorkomen dat er verbodsbepalingen uit de Omgevingswet worden overtreden (het voorkomen van effecten op beschermde soorten). Het gaat om werkzaamheden voor bestendig gebruik, voor bestendig beheer of onderhoud van infrastructuur en voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

De nieuwste gedragscode is opgesteld door de Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland en is op 26 juni 2023 vastgesteld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) met een geldigheidsduur tot 1 januari 2025. In de gedragscode staat een uitgebreide maatregelencatalogus met heel concrete richtlijnen. Verder biedt de gedragscode ook de ruimte om in beperkte mate effecten op beschermde soorten te hebben, zonder dat er een Omgevingsvergunning aangevraagd hoeft te worden. De gedragscode is een praktisch instrument en schrijft voor op welke manier en in welke periode werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd en welke maatregelen er genomen moeten worden. Specifiek gericht op de diverse voorkomende werkzaamheden en de bij de wet beschermde soorten die hiervan effecten kunnen ondervinden.

In de Gedragscode soortbescherming gemeenten 2023 (Stadswerk 2023) wordt een stappenplan gebruikt om te beoordelen of deze gedragscode van toepassing kan zijn op werkzaamheden. De stappen zijn de volgende:

1. Bepaal of de voorgenomen werkzaamheid onder het inzetbereik van deze gedragscode valt, zie gedragscode § 1.1, 1.2, 1.3 en 2.2. Hoofdstuk 2: inzetbereik van de gedragscode
2. Zet voor elke stap in het werkproces passende deskundigheid in, zie gedragscode § 2.3. Hoofdstuk 3: Passende deskundigheid
3. Bepaal welk onderdeel van de gedragscode gevolgd dient te worden, zie gedragscode § 2.4 Hoofdstuk 4: Bepaling RO of BB
4. Vervolg per onderdeel Ruimtelijke Ontwikkeling (hoofdstuk 3 en 4) of Bestendig Beheer en onderhoud (hoofdstuk 5 en 6)
5. Bepaal of de gedragscode nodig is, zie gedragscode § 3.2 of 5.2. Hoofdstuk 5: Gedragscode benodigd?
6. Bepaal de mate van zorgvuldig handelen: voorkomen en beperken van nadelige effecten op soorten, zie gedragscode §3.3, 3.4, 5.3, 5.4.
7. Werk de aanpak uit tot een ecologisch werkprotocol op hoofdlijnen, zie gedragscode §3.4.4, 3.5, 5.4.4. en 5.5
8. Meld ruimtelijke ontwikkelingen waarbij de vrijstellingsruimte uit de gedragscode wordt gebruikt, bij het bevoegd gezag.
9. Werk voor de start van de uitvoering het ecologisch werkprotocol technisch uit, zie gedragscode §3.6 n 5.6

10. Realiseer het project aantoonbaar op basis van het ecologisch werkprotocol.
11. Bewaar het project- of contractdossier met het volledig ecologisch werkprotocol en bijbehorende informatie in elk geval 5 jaar.

Een ecologisch deskundige bepaalt of de soortinformatie actueel en volledig is. Indien soortinformatie niet beschikbaar is of onvolkomenheden bevat, dient er te worden geïnventariseerd. Het vaststellen of het uitsluiten van soorten op een werklocatie dient volgens geldende protocollen en BIJ12 kennisdocumenten plaats te vinden (indien deze beschikbaar zijn voor de soort). Voor soorten waar geen protocol of kennisdocument beschikbaar is, bepaalt een ecologisch deskundige de inventarisatiemethode(n). De gedragscode geeft hiervoor richtlijnen. Voorliggend OmgevingsScan is hiervoor bedoeld.

In het besluit van de gemeenteraad van de gemeente Alkmaar, houdende regels omtrent het Beleid Dierenwelzijn 2020-2024, heeft de gemeente Alkmaar aangegeven zich te conformeren aan de Gedragscode soortbescherming gemeenten.

2.5 Soortenmanagementplan (SMP) en pre-SMP

De Provincie Noord-Holland streeft naar de versnelling van natuurinclusief isoleren. Hiervoor werkt de provincie samen met gemeenten en de Omgevingsdienst aan verschillende sporen en wordt ondersteund door Berenschot. Het belangrijkste resultaat waar deze partijen naartoe werken is een gedragen pre-SMP systematiek waarmee gemeenten een tijdelijke, gebieds-dekkende omgevingsvergunning voor een Flora- en Fauna-activiteit kunnen krijgen, vooruitlopend op een volwaardige ontheffing op grond van een soortenmanagementplan (SMP). Voordat een SMP kan worden opgesteld, moet onderzoek worden gedaan naar verblijf-, rust-, kraam-, en broedplaatsen en foerageergebieden van de gebouwde bewonende soorten.

Net als een omgevingsvergunning op grond van een SMP geeft een pre-SMP een gebiedsgerichte omgevingsvergunning om verblijfplaatsen van beschermde dieren te verstoren. Het verschil is dat er met een pre-SMP geen ecologisch onderzoek hoeft plaats te vinden. Het is daarom een tijdelijke oplossing ter voorbereiding op een SMP. Om gebruik te mogen maken van een pre-SMP-vergunning zijn er enkele randvoorwaarden. Deze werkt de provincie nu uit in een pre-SMP-systematiek en wil deze medio 2024 in werking laten treden. In ieder geval is al duidelijk dat een pre-SMP alleen zal gelden voor verduurzaming van grondgebonden particuliere woningen, dus niet voor woningen van een wooncorporatie.

Gemeente Heemskerk is momenteel in afwachting van de gebiedsgerichte ontheffing Wetnatuurbescherming. Hiertoe is in december 2023 een aanvraag ingediend bij OD-NHN. De hoop en verwachting is dat deze uiterlijk in september 2024 zal worden toegekend.

3 METHODE

De OmgevingsScan Flora en Fauna is een effectbeoordeling die de mogelijke gevolgen van de Natuurwetgeving op het project inzichtelijk maakt en adviseert hoe te handelen in lijn met de Natuurwetgeving. Het betreft een verkennende toetsing van het project aan de Omgevingswet. Met deze toetsing zal duidelijk worden hoe deze ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming. Indien uit onderzoek blijkt dat de voorgenomen activiteiten geen schade toebrengen aan natuurwaarden of overtredingen van de wet veroorzaken, kunnen de ontwikkelingen zonder beperking van start gaan en zijn vervolgstappen niet nodig. Wanneer na het uitvoeren van de OmgevingsScan Flora en Fauna risico op schade en/of overtreding niet uitgesloten kan worden, zal een soortgericht vervolgonderzoek naar desbetreffende soorten geadviseerd worden. De ruimtelijke ontwikkelingen kunnen doorgaans na het verkrijgen van een ontheffing of vergunning en het nemen van mitigerende maatregelen alsnog plaatsvinden.

De OmgevingsScan Flora en Fauna bestaat uit de volgende activiteiten:

- ✓ Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten in het plangebied, inclusief Rode-lijst soorten en beleidsrelevante soorten.
- ✓ Een veldbezoek waarbij de locatie wordt beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden o.a. aanwezige gebouwen, bomen en andere vegetatie beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde vogelnesten maar ook voor vaste rust- en verblijfplaatsen van zoogdieren, amfibieën, reptielen etc. Er dient nauwgezet gekeken te worden of er invlieg- en uitvliegopening zijn, of er (potentiële) hangplekken zijn (locatie en aantal) in spouwmuren, gevelbetimmering, op zolders etc. en wat de ligging is van de objecten ten opzichte van het omliggende vleermuislandschap.
- ✓ Voor de aangetroffen zwaardere beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- ✓ Een inschatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- ✓ Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabijgelegen beschermde natuurgebieden ([Natura 2000-gebieden](#)), Natuurnetwerk Nederland ([NNN](#)), Bijzonder Provinciaal Landschap ([BPL](#)) en het [Ganzenfoerageergebied](#). Hiertoe wordt onder meer gebruik gemaakt van [GeoApps Noord-Holland](#).

3.1 Soorten

3.1.1 Literatuur en bronnenonderzoek

Voor een actueel overzicht van de aanwezigheid van beschermde en relevante soorten zijn diverse verspreidingsatlassen, de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de effectenindicator soorten van het Ministerie van LNV, en diverse websites van de PGO's (Particulier Gegevensbeherende Organisaties) en Waarneming.nl bezocht voor recente waarnemingen en actuele verspreidingskaarten. Hierbij is gelet op waarnemingen binnen en nabij het plangebied. Dit is van belang voor mobiele soorten, zoals vleermuizen en broedvogels met jaarrond beschermde nesten, of voor soorten waarvan de verspreiding niet volledig bekend is.

Hierbij is gekeken naar waarnemingen in de afgelopen 10 jaar (2014-2024). Vervolgens is een interpretatie gedaan met betrekking tot de aard en de waarde van de waarnemingen (bijvoorbeeld foeragerend, overwinterend, trekkend, overvliegend of verblijvend). Ook is gekeken naar de onderzoeksinspanning en de (verwachte) volledigheid van de waarnemingen en de kans dat de situatie ter plaatse veranderd is.

3.1.2 Veldbezoek

Het plangebied is op donderdag 4 juli 2024 uitgebreid onderzocht door een ter zake kundige medewerker van Bureau Endemica. Tijdens het veldbezoek¹ (13:40-15:45), 15°C, ZW 2 Bft) is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de actuele wetgeving en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten maar ook aan invloed op beschermde natuurgebieden. De objecten en de omgeving zijn o.a. visueel geïnspecteerd op aanwezigheid van broedvogels, geschikte locaties die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen of als rust- en verblijfplaatsen van grondgebonden, beschermde zoogdieren zoals marterachtigen. Ook is gekeken naar de aanwezigheid van geschikt habitat (groeiplaatsen en leefgebied) voor andere beschermde soorten. In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement wordt vervolgens een uitspraak gedaan over (mogelijk) aanwezige beschermde soorten en natuurwaarden.

3.1.3 Verwerking

Met behulp van analyse en expertkennis is op basis van de verzamelde gegevens en de aangetroffen biotopen een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en nabij het plangebied. Op grond van de plannen is een korte effectbeoordeling gemaakt van de plannen op de te verwachten soorten en hun functionele leefomgeving. Als negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten, wordt aangegeven of specifieke maatregelen moeten en kunnen worden genomen en/of een ontheffing dient te worden aangevraagd.

3.2 Gebieden

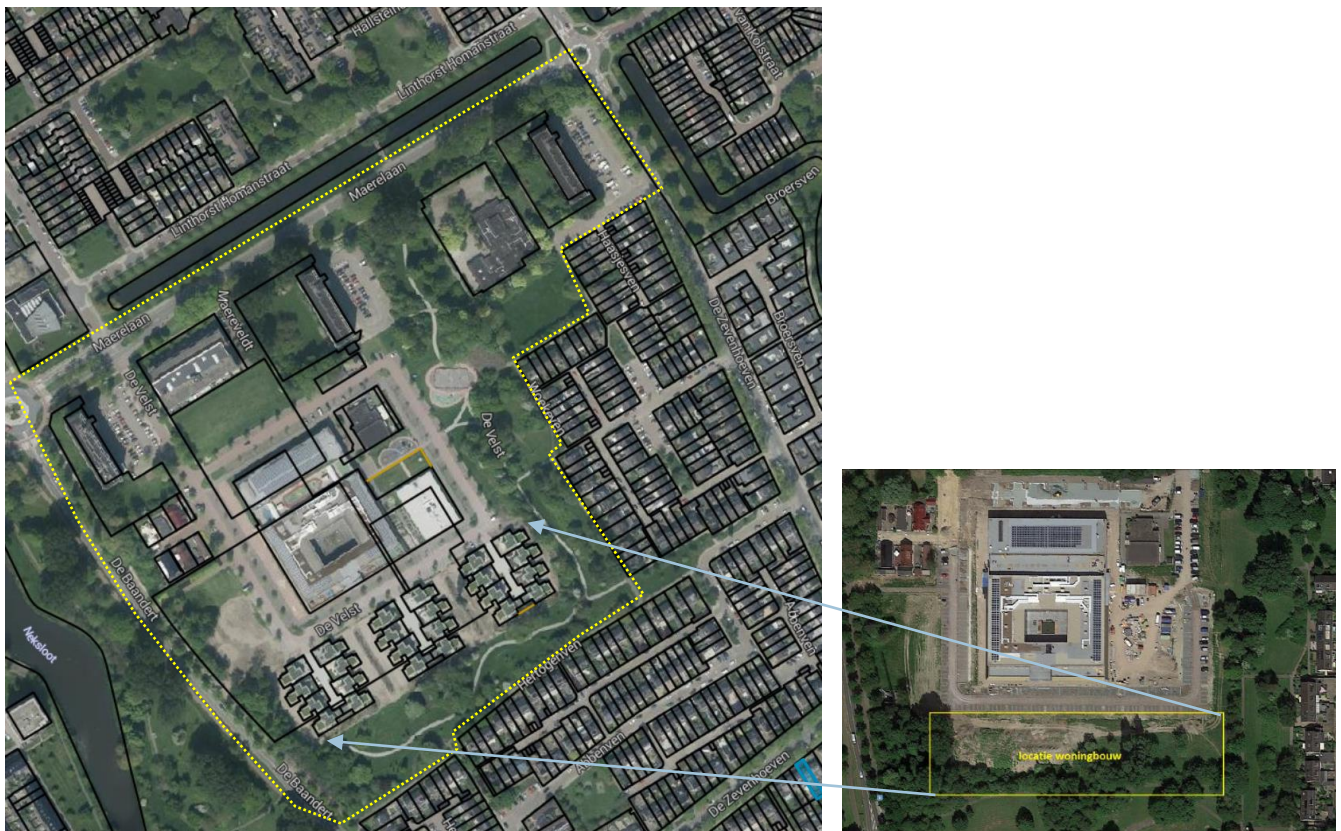
Op de gebiedendatabase van de AERIUS-calculator is gekeken in hoeverre het plangebied is gelegen binnen of nabij de begrenzing van (Europees) beschermde gebieden (Natura 2000). Aan de hand van Provinciale of gemeentelijke informatie, toegankelijk via internet, is bekeken of het plangebied gelegen is in andere relevante beschermde gebieden, zie bijvoorbeeld in GeoApps Noord-Holland. Als dit het geval is, wordt bekeken of negatieve effecten te verwachten zijn en of nadere toetsing noodzakelijk is

¹ *Veldonderzoek is altijd een momentopname. Bureau Endemica waarborgt dat het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers en met methoden die voldoen aan de door het bevoegd gezag vereiste voorwaarden. Bureau Endemica is niet aansprakelijk voor validatie van waarnemingen van soorten door derden en voor waarnemingen die na afronding van de studie bekend worden gemaakt.*

4 BESCHRIJVING GEBIED EN INGREEP

4.1 Ligging plangebied en omgeving

De Velst, gelegen in buurt De Die van Heemskerk, ligt grofweg tussen de Baandert (ZW), Maerelaan (NW), Zevenhoeven (NE) en Hertogenvan (ZO). Het huidige aantal woningen/voorzieningen bedraagt 235 woningen. Er staat o.a. 1 basisschool, 3 flatgebouwen, 6 mobiele woningen, 24 nieuwbouwwoningen, en complex Heliomare. Heliomare biedt op één locatie onderwijs, revalidatie, bewegen en sport voor kinderen en jongeren van 0-20 jaar. Bij Heliomare College De Velst kunnen leerlingen terecht met o.a. een lichamelijke beperking, hersenletsel of autisme.

Figuur 5. Plangebied De Velst (binnen gele stippellijn). Rechts is locatie 24 nieuwbouwwoningen te zien. Al het struweel binnen betreffende kader werd gekapt. Het habitat voor een nestelend paartje Ransuilen ging daarbij verloren, zonder compensatie. Ook functie van aangrenzende winterslaapplaats is erdoor verloren gegaan.

4.2 Beschrijving plangebied en ecotopen

Begin jaren '60 bestond heel de Die nog uit agrarisch land met weidevogels (zie figuur 7). Sindsdien is het omgevormd naar een sterk bebouwde omgeving (zie figuur 5 en 6) nabij de Nekslot met De Velst als parkachtige omgeving rondom flatgebouwen, scholen en Heliomare. Met de 24 nieuwbouwwoningen (zie figuur 5) is al een stevig deel van het park verdwenen.

De Velst bevat zelf geen watergangen maar ligt wel tussen De Nekslot en Breedweer. Tussen de flats zijn plantsoenen aanwezig die deels uit kruidenrijke gazons en deels uit bosstroken bestaan. In de bosstroken staan veel populieren en sierbomen. Plaatselijk is er opslag van esdoorns aanwezig. Conform het Stedenbouwkundig Plan (2014) en het Beeldkwaliteitplan (2015) werd ten zuiden van het Kinder- en

Jeugdcentrum (Heliomare) / Multifunctionele Sportaccommodatie (MFC) woningbouw gerealiseerd. Hiervoor is door Marlies Rohmer Architects & Urbanists een definitief ontwerp (d.d. 28 november 2018) opgesteld. Uitgangspunt was de bouw van 24 woningen, die gelijkmatig worden verdeeld over drie hofjes. Per hofje zijn 8 (2 x 4) aaneengebouwde woningen gerealiseerd. Op eigen terrein zijn twee parkeerplaatsen per woning aangelegd (zie figuur 8).

Figuur 6. Luchtfoto De Velst in 1973., Noord-Hollands Archief, collectie Fotopersbureau De Boer, NL-HlmNHA_1478_02862A00_01

Figuur 7. Bouw van de flats aan de Maerelaan (1969). Fotopersbureau De Boer, NL-HlmNHA_1478_06949K00_07, CC0.

4.3 Voorgenomen plannen

Bij de plannen is gekozen voor een woonpark. Bij dit concept is het uitgangspunt dat het groen niet wordt verstoord en dat de nieuwe woningen in direct contact staan met het groen. De plekken met een hoge ruimtelijke kwaliteit worden niet bebouwd en krijgen een nieuwe invulling gekregen als onderdeel van het park. Op de locaties waar het groen niet wordt aangetast en de stedenbouwkundige structuur kan worden versterkt zijn bouwvolumes geprojecteerd. Bij de inrichting van het park is het motto: *alles is ecologie*. Bij iedere ingreep in het gebied moet worden aangetoond wat de bijdrage is voor de natuur.

In het plangebied De Velst komen nieuwe woningen en voorzieningen. De gemeenteraad stelde het stedenbouwkundig plan in juni 2022 vast. In het plan is ruimte voor nieuwe woongebouwen, extra lagen op de bestaande flats ('optoppen'), een woon-zorgcluster en een nieuw schoolgebouw. Met volop aandacht voor groen en spelen.

Het stedenbouwkundig ontwikkelingsplan (november 2021) is gebaseerd op de volgende hoofduitgangspunten, zoals benoemd in het stedenbouwkundig ontwikkelingsplan:

- Behouden en versterken van de huidige groenstructuur;
- De groenstructuur vormt de drager van het plan;
- Daarvoor worden 2 velden vrijgehouden van bebouwing (ten zuiden 't Maereveldt en Haasjesven). Daarnaast worden de 2 voortuinen van de flats (2 en 3) via een andere inrichting toegevoegd aan de groenstructuur;
- De projectlocaties die voor bebouwing en verdichting in aanmerking komen, sluiten aan bij deze groenstructuur;
- Ook de ruimtereservering voor de benodigde parkeerplaatsen past binnen de uitgangspunten van de hoofdgroenstructuur;
- Meer uitgangspunten staan in het raadsvoorstel december 2021.

De belangrijkste wijzigingen als gevolg van de nadere uitwerking naar het stedenbouwkundig plan staan hieronder aangegeven:

- In het plan is zoveel mogelijk rekening gehouden met het handhaven van bestaande bomen en onder begroeiing. Waar bomen verdwijnen, worden deze gecompenseerd in De Velst of eventueel direct in de omgeving van De Velst;
- Variant C uit het stedenbouwkundig ontwikkelingsplan: voor flat 3/projectlocatie C is geen optopping opgenomen;
- De wens is om de ecologische/groen zone tussen projectlocatie B (flat) en D (met o.a. de school) in tact te houden. De contour van de projectlocatie D schuift daarom t.o.v. het stedenbouwkundig ontwikkelingsplan terug in noord oostelijke richting tot de rand van het huidige doorlopende voetpad in het park. Ook staan binnen de contour van projectlocatie D aan de zijde van de Maerelaan enkele bomen. Bij het opstellen van het bouwplan wordt gezocht naar een zorgvuldige inpassing. Indien dit onmogelijk is voor een goed bouwplan vervallen deze bomen alsnog en worden deze gecompenseerd;
- Voor het gebouw van de school wordt een reservering aangehouden voor een eventuele uitbreiding in de toekomst binnen de contouren van projectlocatie D;
- De hoofdcontour van de projectlocatie F en daarmee hier ook de rooilijn van de toekomstige bebouwing aan de zijde van de Baandert komt nu op een grotere afstand van de weg. Dit is

gedaan vanwege de hoge geluidsbelasting van het verkeer op de Baandert en de wens om de breedte van huidige groenzone met beplanting langs de Baandert te handhaven. Binnen de aangegeven contour van de projectlocatie F staan enkele waardevolle bomen. Bij het opstellen van het bouwplan dient onderzocht te worden om deze bomen zorgvuldig in te passen. Indien dit onmogelijk is voor een goed bouwplan mogen vervallen deze bomen en worden deze gecompenseerd.

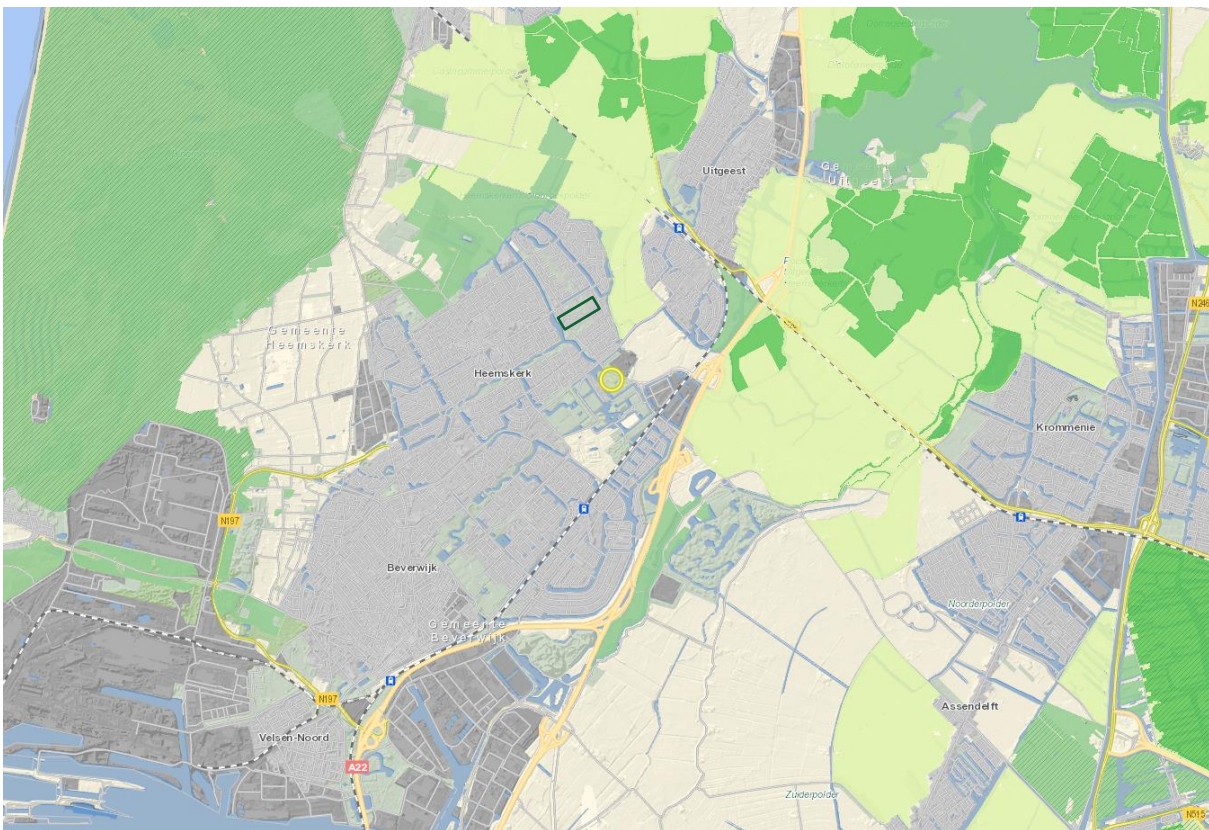
Figuur 8. Nieuwbouw De Velst. Voor deze nieuwbouw heeft een hele strook bomen en ondergroei moeten wijken.

5 BEOORDELING GEBIEDSBESCHERMING

5.1 Natura 2000-gebieden

[Natura 2000](#) is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze Natura 2000-gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit (soortenrijkdom) te behouden. De aanwezigheid van een Natura 2000-gebied heeft invloed op ruimtelijke ordening en gebruik door verkeer, landbouw en industrie. Zo mogen bouwprojecten of andere ruimtelijke ontwikkelingen in of nabij een Natura 2000-gebied niet te veel stikstof uitstoten en mag er bijvoorbeeld maar beperkte geluidshinder zijn, afhankelijk van de te beschermen flora- en faunasoorten.

Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is het op ca. 2400m ten noordwesten van het plangebied gelegen “Noord-Hollands Duinreservaat” (zie figuur 9). Het plangebied ligt niet in of nabij de NNN (voormalig EHS). Het dichtstbijzijnde weidevogelleefgebied ligt op 130 meter en NNN op ruim 900 meter.

Figuur 9. Globale ligging planlocaties (donkergroen blok) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, Noord-Hollands Duinreservaat en Weidevogelleefgebieden (Bron: GeoWeb Noord-Holland).

5.1.1 Storingsfactoren Natura-2000

Het project wordt op een beperkte afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied uitgevoerd. De voorgenomen activiteiten kunnen in principe een breed scala aan effecten op het Natura 2000-gebied veroorzaken. De effectenindicator van het Ministerie van EZ die hiervoor is ontwikkeld, geeft een eerste indicatie van de factoren die een rol kunnen spelen en de mate van gevoeligheid van habitattypen en beschermde soorten voor deze factoren. De effectenindicator 'Natura 2000 – ecologische

randvoorwaarden en storende factoren' is een hulpmiddel voor initiatiefnemers, vergunningverleners en planmakers die te maken krijgen met activiteiten in of nabij Natura 2000-gebieden. De effectenindicator geeft informatie over de gevoeligheid van soorten en habitattypen voor de meest voorkomende storende factoren. De effectenindicator geeft alleen generieke informatie over mogelijke effecten van de activiteit.

Door de informatie van de effectenindicator (Figuur 10) te confronteren met de specifieke kenmerken van de activiteit en plan, in combinatie met de locatie specifieke gegevens over het richtlijngebied (voorkomen soorten/habitattypen en instandhoudingsdoelstellingen), kan vastgesteld worden of er sprake zal zijn van mogelijke schadelijke effecten. Zodoende kan gemotiveerd besloten worden of nader onderzoek noodzakelijk is.

Storingsfactor	1	2	7	8	13	14	15	16	17
Embryonale duinen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Witte duinen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
*Grijze duinen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
*Duinheiden met kraaihei	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
*Duinheiden met struikhei	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Duindoornstruwelen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Kruipwilgstruwelen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Duinbossen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Vochtige duinvalleien	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Blauwgraslanden	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Ruigten en zomen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
*Galigaanmoerassen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Gevlekte witsnuitlibel	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	...	...	...	gevoelig	gevoelig
Nauwe korfslak	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig

Figuur 10: Overzicht effecten op soorten en/of habitattypen. De selectie is uitgevoerd op gebied "Noordhollands Duinreservaat" en activiteit "Woningbouw".

De storingsfactoren die in deze paragraaf aan een nadere beschouwing worden onderworpen zijn: (13) verstoring door geluid, (14) verstoring door licht, (15) verstoring door trilling, (16) optische verstoring, en (17) verstoring door mechanische effecten. Bij elke storingsfactor wordt eerst gekeken wat de invloedssfeer van deze verstoring is en in hoeverre soorten en habitats van het Natura 2000-gebied hierdoor mogelijk worden beïnvloed.

EFFECTEN VERSTORING DOOR LICHT EN GELUID

Beoordeling: De Nauwe korfslak is volgens de effectenindicator niet gevoelig voor zowel geluid als licht. De effecten op de Gevlekte Witsnuitlibel zijn onbekend. Door de afstand tussen het plangebied en het meest nabijge biotoop waar de soort voorkomt (circa 7,5 kilometer) kan er echter van worden uitgegaan dat de tijdelijke toename in geluid en licht binnen het projectgebied geen nadelige effecten teweegbrengen op de Gevlekte Witsnuitlibel.

EFFECTEN VERSTORING DOOR TRILLING

Kenmerk: Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, ect. Tijdens de herstelwerkzaamheden aan voegen kan kortstondig sprake zijn van trilling door uitgevoerde activiteiten. Trilling kan leiden tot verstoring van het natuurlijke gedrag van soorten. Individuen kunnen tijdelijk of permanent verdreven worden uit hun leefgebied.

Beoordeling: De Velst bevindt zich meer dan 2 km van het Natura 2000 gebied. Tussen De Velst en dit gebied bevindt zich echter nog bebouwing, agrarisch gebied en de Rijksstraatweg. De trilling die beoogde werkzaamheden veroorzaken zullen dan ook zeer zeker geen verstoring effect hebben op de daarvoor gevoelige doelsoorten, die bovendien ook niet aan de rand van het Natura 2000-gebied voorkomen.

EFFECTEN OPTISCHE VERSTORING

Kenmerk: Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem. Optische verstoring leidt vooral tot vluchtgedrag van dieren. De soort reageert bijvoorbeeld op beweging omdat een potentiële vijand wordt verwacht. Andersom kan optische verstoring juist ook het uitzicht van soorten beperken waardoor zij potentiële vijanden niet zien naderen. De daadwerkelijke effecten zijn zeer soort specifiek en hangen van de schuwheid van de soort en de mate waarin gewinning optreedt. Bovendien kunnen de effecten afhankelijk zijn van de periode van de levenscyclus van de soort: in de broedtijd zijn soorten over het algemeen schuwer en dus gevoeliger voor optische verstoring. De Nauwe korfslak is niet gevoelig voor optische verstoring. De Gevlekte witsnuitlibel is dit wel; echter komt deze soort voor bij vennen en plassen in het duingebied en niet binnen of langs de bebouwde kom van Wijk aan Zee.

Beoordeling: Gezien de afstand en de al aanwezige menselijke activiteit, bewegingen, licht, geluid kan volledig uitgesloten worden dat de beoogde werkzaamheden voor toegevoegde optische verstoring zorgen.

EFFECTEN VERSTORING DOOR MECHANISCHE EFFECTEN

Kenmerk: Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers.

Beoordeling: Gezien de afstand van de Velst tot het Noord-Hollands duinreservaat kan gesteld worden dat er geen sprake kan zijn van verstoring door mechanische effecten van de voorgenomen bouwplannen.

5.1.2 Stikstofberekening m.b.v. AERIUS-Calculator

Op 1 juli 2021 zijn de artikelen van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering toegevoegd aan de Wnb. De invloedsfeer van de voorgenomen activiteiten is lokaal met uitzondering van de emissie van stikstof. Momenteel is een vergunning op grond van de Omgevingswet alleen mogelijk indien dit project stikstofneutraal blijkt te zijn. De beoogde ontwikkeling omvat de herstelwerkzaamheden aan voegwerk. Hierbij kunnen stikstofoxiden (NOx) ontstaan door zowel voertuigbewegingen (aanvoer van personeel en werktuigen) als door het gebruik van mobiele werktuigen.

Een stikstofberekening is geen onderdeel van deze OmgevingsScan flora en fauna. In geval van de noodzaak om een omgevingsvergunning aan te vragen zal het echter nog wel nodig zijn om deze berekening uit te laten voeren met gebruik van de nieuwste versie van de AERIUS-calculator (2023.2, releasedatum 4 april 2024). Op 1 oktober 2024 is de jaarlijkse release van de nieuwste versie.

5.2 Provinciaal Beschermd Landschap (BPL)

De landschappen die nu met de omgevingsverordening zijn beschermd, zijn - naast de natuurgebieden - de meest bijzondere landschappen van Noord-Holland oftewel het '*Bijzonder Provinciaal Landschap*' (BPL). De voormalige beschermingsregimes zoals Bufferzones, Aardkundig Monument maar ook het Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten van het BPL en liggen binnen de begrenzing van het BPL. Kernkwaliteiten binnen dit landschap mogen niet worden aangetast bijv. het leefgebied voor weidevogels of de openheid en de vergezichten in het landschap. Het gaat niet goed met de weidevogels, hun aantal is de afgelopen 50 jaar drastisch achteruitgegaan in Nederland. Sinds 1960 zijn de populaties van de belangrijkste soorten meer dan gehalveerd en hetzelfde geldt voor veel akkervogels en andere boerenlandvogels. Het gaat naar schatting om een totaal verlies van 3 tot 6 miljoen broedparen.

In Noord-Holland zijn 32 gebieden aangewezen als BPL. De dichtstbijzijnde Bijzonder Provinciaal Landschappen ten opzichte van het plangebied zijn “#11: Noord-Kennemerland” op circa 0,2 kilometer afstand, “#4: Assendelft en omgeving” op circa 1,2 kilometer afstand en “#2: Alkmaardermeer en omgeving” op 0.8 kilometer afstand (Figuur 11).

Gekeken moet worden of de voorgenomen activiteiten aantasting van de kernkwaliteiten van het BPL zal bewerkstelligen. Omdat het plangebied buiten de begrenzing van het BPL ligt, is oppervlaktevermindering van Bijzonder Provinciaal Landschap niet aan de orde. Ook is er geen sprake van ruimtelijke ontwikkelingen in het open landschap, die leiden tot (verdere) verdichting of verrommeling. Ook geldt dat er voor weidevogels geen sprake is van nieuwe infrastructuur en activiteiten die geluid en onrust veroorzaken en de openheid van het landschap aantasten. De mogelijke verstoring van de voorgenomen ingreep valt buiten de verstoringzone van bestaande elementen zoals bebouwing, industrie en drukke autowegen. Daarom is gezien de ligging en de aard van de voorgenomen plannen geen sprake van een mogelijk negatief effect op een BPL. Een ontheffingsaanvraag voor gebiedsbescherming binnen de Omgevingswet met betrekking tot Bijzonder Provinciaal landschap, is daarom niet van toepassing.

Figuur 11. Globale ligging planlocatie (binnen rode cirkel) ten opzichte van het dichtstbijzijnde NNN-gebied en BPL, met de daarin horende Weidevogelleefgebieden (Bron: GeoWeb Provincie Noord-Holland).

5.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, gericht op de wezenlijke kenmerken en waarden van natuur en landschap) heeft een eigen regime en vallen daarom buiten het BPL-regime. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) -voormalig EHS- is een landelijk netwerk van bestaande en nog te realiseren natuurgebieden. Het is bedoeld om de biodiversiteit in Nederland te behouden en zo mogelijk te verhogen. Het NNN omvat in Noord-Holland ca. 56.000 ha, waarvan ca 6.000 ha nog niet is gerealiseerd en nu veelal nog in agrarisch gebruik is.

Het provinciale ruimtelijke beleid voor het NNN stelt dat er geen nieuwe activiteiten in het NNN mogelijk gemaakt mogen worden, die per saldo leiden tot significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden (WKW) van het NNN of tot vermindering van het oppervlak van het NNN. Aantasting van de WKW is alleen niet toegestaan als sprake is van een significante aantasting. Het NNN in provincie Noord-Holland kent geen externe werking, waarmee negatieve effecten op een beschermd gebied bedoeld worden, veroorzaakt door projecten die buiten de grenzen van het betreffende gebied worden uitgevoerd. De provincie verwacht wel dat gemeentes zorgen voor een goede ruimtelijke ordening. Dit houdt in dat zij voorkomen dat naast elkaar gelegen bestemmingen elkaar te veel hinderen.

Het dichtstbijzijnde Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt op circa 900 meter van het plangebied vandaan (Figuur 11). Directe aantasting (zoals oppervlakvermindering) is niet aan de orde. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling is geen sprake van een toename in verstoring door licht en geluid in het

plangebied. De voorgenomen plannen leiden dan ook niet tot een (indirecte) aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen directe als indirecte belemmeringen. De aard en omvang van de geplande activiteiten hebben geen aantasting van de functionaliteit van het NNN tot gevolg en negatieve effecten op dergelijke gebieden kunnen daarom met zekerheid op voorhand uitgesloten worden. Een vergunningsaanvraag voor gebiedsbescherming binnen de Omgevingswet met betrekking tot NNN-gebied, is daarom niet van toepassing.

5.4 Ganzenfoerageergebied

Om de schade door overwinterende ganzensoorten en Smienten aan de landbouw te beperken, en tegelijkertijd de duurzame instandhouding van deze soorten te waarborgen heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) ca. 80.000 ha foerageergebied aangewezen voor Kolgans, Grauwe gans, Smient, Brandgans en Kleine rietgans. Deze foerageergebieden moeten zoveel mogelijk binnen het Nederlandse Natuurnetwerk (NNN) liggen. In de foerageergebieden moet zo weinig mogelijk verstoring zijn en voldoende voedsel voor de ganzen worden aangeboden. De Provincies begrenzen de foerageergebieden. In de begrensde gebieden zijn beperkingen vanuit de Omgevingswet van kracht en zijn er subsidiemogelijkheden in het kader van de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN) van Programma Beheer (PB). Buiten de foerageergebieden kunnen de ganzen worden verjaagd en eventueel worden bejaagd. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben 2007 (GS, 2007) het (aangepaste) *“Begrenzingsplan Ganzenfoerageergebieden Noord-Holland”* vastgesteld. Er is toen in totaal 6.080 hectare begrensd in de Zeevang, Waterland-Oost en de Vechtstreek.

Het plangebied ligt op circa 20 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Ganzenfoerageergebied. waardoor elke mogelijke invloed op voorhand kan worden uitgesloten. Een vergunningsaanvraag voor gebiedsbescherming binnen de Omgevingswet met betrekking tot Ganzenfoerageergebied is niet van toepassing.

6 AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten zijn. Specifieke bronnen worden niet vermeld maar zijn wel opgenomen in de literatuurlijst. Ook de 40 soorten die in opdracht van provincie Noord-Holland zijn geselecteerd als beleidsrelevant worden beschouwd. Voor deze soorten is Noord-Holland van groot belang maar het gebiedenbeleid biedt onvoldoende waarborgen voor hen en gericht soortenbeleid is nodig. Deze soorten zijn min of meer gelijkelijk verdeeld over de Rode Lijst-categorieën. De meeste staan niet op de habitatrichtlijn en worden vooral gevonden in graslanden, duinen, watergangen en bermen.

6.1 Vaatplanten

BUREAUSTUDIE

De meeste onder de Wnb beschermde flora zijn zeldzaam tot zeer zeldzaam en komen voor in zeer specifieke biotopen. Voorbeelden van biotopen waar onder de Wnb beschermde flora lokaal kunnen voorkomen zijn loof- en naaldbossen, hakhout en struwelen op kalkrijke, humeuze, vrij voedselarme, compacte en lemige bodems. Ook in heiden en borstelgraslanden en in onbemeste riet- en hooilanden, leemrijke akker (vooral onder wintergraan), op rivierduintjes, in kalkgraslanden en lemige blauwgraslanden, in duinvalleien en soms in het winterbed van rivieren komen de soorten voor. Daarnaast zijn er enkele soorten specifiek gebonden aan stenig substraat. Deze soorten zijn te vinden op rotsen, puinhellingen en oude (kalkrijke) muren.

In Noord-Holland komen meerdere beschermde plantensoorten voor, zoals bijvoorbeeld Groenknolorchis (zie figuur 15). Deze soorten groeien op heel specifieke plekken, wat dan ook de reden van hun beschermde status is. Het verspreidingsgebied van een groot deel van deze beschermde plantensoorten beperken zich veelal tot natuurgebieden. De aandachtsoorten vanuit het provinciaal beleid zijn Dichtbloemig kweldergras, Rozenkransje, Scherpkruid, Snavelruppia en Tengere Distel.

Uit de gemeente Heemskerk is het voorkomen van vijf beschermde plantensoorten bekend: Bokkenorchis, Glad biggenkruid, Grote leeuwenklauw, Stofzaad en Smalle raai. Groeiplaatsen van deze soorten zijn niet bekend in de door de gemeente beheerde terreindelen (NDFF 2014-2024). Zo groeit Stofzaad op droge tot vrij vochtige, voedselarme, kalkhoudende zand-, leem- en krijtbodems. Deze epiparasiet groeit met behulp van mycorrhiza in schemerdonkere loof- en naaldbossen waar vaak nauwelijks andere ondergroei aanwezig is, maar ook in licht duinstruikgewas. Ze komt voor in de bossen en lanen van Marquette, vlak ten noorden van Heemskerk. Smalle raai is een soort van zonnige, warme, open plaatsen (pioniervegetaties) op droge tot matig vochtige, matig voedselrijke, stikstofrijke, kalkrijke, verstoorde grond (grind en andere stenige plaatsen, zand, leem en mergel). Langs de Nekslot, tussen de Baandert en de Promenade groeien Rietorchissen. Dit is buiten het plangebied.

VELDBEZOEK

Tijdens het veldbezoek zijn geen zwaardere beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Er was één waarneming van Rode Lijst-soort (bedreigd) Wilde kievitsbloem bekend. Deze stond in plantsoenstrook aan de zuidwestkant van de wijk De Die (Hertogenven/De Velst) maar is vermoedelijk verdwenen. Tijdens het veldbezoek is de soort niet aangetroffen. Gele kornoelje (RL: gevoelig) is vooral

bekend uit de duinen, maar heeft ook een groeiplaats aan het Halsteinerf (noord van De Maerelaan). Het gaat waarschijnlijk om een aangeplant exemplaar. Wel komt de voorheen zwaarder beschermde Daslook voor. Bij de bouw van de 24 woningen is de groeiplaats gespaard gebleven. In het kader van de specifieke Zorgplicht is het wenselijk om deze groeiplaats ook bij de komende ontwikkelingen te sparen dan wel te verplaatsen binnen De Velst.

EFFECTEN & BEOORDELING

Gezien de aangetroffen terreingesteldheid en plantensoorten is het voorkomen van zwaarder beschermde plantensoorten in het plangebied op voorhand uitgesloten. Ten aanzien van de flora zijn geen verdere stappen op het gebied van een ontheffingsaanvraag noodzakelijk, maar de specifieke Zorgplicht vraagt wel aandacht voor soorten zoals de Daslook.

6.2 Vogels

Alle vogels zijn als soort beschermd in de Omgevingswet. Onderscheid kan worden gemaakt tussen vogels met jaarrond beschermde nesten en overige algemene broedvogels. Vogels met jaarrond beschermde nesten komen elk jaar terug bij hun nest. Dit nest mag dan ook niet buiten het broedseizoen worden verwijderd. Algemene broedvogels zijn soorten die voldoende flexibiliteit hebben in het kiezen van hun nestplaats. Deze soorten en hun nest zijn alleen beschermd tijdens het broeden (broedgeval).

6.2.1 Algemene broedvogels

BUREAUSTUDIE

Op basis van beschikbare bronnen (NDFF 2014-2024) is gebleken dat algemene broedvogels, zoals Zwarte kraai, Winterkoning, Koolmees, Pimpelmees en Halsbandparkiet in de omgeving van het plangebied voorkomen. Maar ook soorten zoals Kleine mantelmeeuw, Stormmeeuw, Kokmeeuw, Scholekster, Houtduif, Groenling, Tjiftjaf en Roodborst.

VELDBEZOEK

Tijdens het veldbezoek zijn tal van algemene vogelsoorten waargenomen. Het betreft o.a. Zilvermeeuw, Stormmeeuw, Houtduif, Turkse Tortel, Kauw, Merel, Vink, Zanglijster, Boomkruiper, Heggenmus, Koolmees, Pimpelmees en Halsbandparkiet. Op diverse plaatsen zijn nestkasten zichtbaar waar mogelijk soorten zoals de Koolmees en Pimpelmees in broeden.

EFFECTEN & BEOORDELING

Er is volop sprake van geschikte broedgelegenheid in de beplanting van het plangebied. In de aanwezige bomen en struiken, zullen zeer zeker de algemene broedvogels tot broeden komen. Daarom zijn vervolgstappen met betrekking tot algemene broedvogels noodzakelijk.

Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen aanvullend onderzoek gedaan of ontheffing verleend, omdat deze eenvoudig te voorkomen zijn door de geoogde werkzaamheden te starten op een moment dat geen broedvogels aanwezig zijn. De meeste vogels broeden tussen de periode van 15 maart en 15 juli, echter wordt wettelijk gezien geen standaardperiode vastgesteld omdat het broedseizoen verschilt per soort per jaar. De wettelijke regel luidt dat indien een nest aanwezig is, dan wel binnen als buiten de genoemde periode van 15 maart t/m 15 juli, dit nest in geen geval vernietigd of verstoord mag worden. Daarom moeten werkzaamheden in ieder geval zodanig

plaatsvinden dat geen broedsels verstoord worden. Daarbij is bij de uitvoering van de werkzaamheden die in de periode van een maand voor (februari) en enkele maanden (augustus/september) na het broedseizoen worden gepland, van belang om na te gaan of nog bewoonde nesten van vroeg of laat in het seizoen broedende soorten aanwezig zijn binnen het plangebied, zoals de soms in februari al nestelende duiven of Eksters. Ook deze broedgevallen mogen niet verstoord worden.

Wanneer het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, moet voorafgaand aan de start van de werkzaamheden vastgesteld worden dat er geen vogels aan het broeden zijn, daar waar de werkzaamheden worden uitgevoerd. Vogels die in naburige beplanting aan het broeden zijn, kunnen ook hierdoor in potentie verstoord worden. Daarom dient, wanneer in het broedseizoen moet worden gewerkt, vooraf te worden gecontroleerd op broedgevallen. Het werk mag alleen uitgevoerd worden zolang broedende vogels niet worden verstoord.

6.2.2 Vogels met jaarrond beschermd nest

Voor sommige vogels geldt dat ook buiten het broedseizoen hun nesten nog van een beschermde status genieten. Dit zijn vogels met jaarrond beschermde nesten.

BUREAU- EN VELDSTUDIE

Jaarrond beschermde nesten bevinden zich veelal in hoge bomen, bomen met holten of in (oudere) gebouwen. Binnen gemeente Heemskerk zijn waarnemingen van vogels met jaarrond beschermde nesten bekend, zoals de Huismus, Gierzwaluw, Ransuil, Buizerd, Sperwer, Slechtvalk en Grote gele kwikstaart (NDFF 2014-2024). Een deel van deze vogels zijn boombewonende soorten. Jaarrond beschermde roofvogels, zoals de Buizerd en Sperwer, nestelen vaak in de top van hoge bomen en maken soms ook gebruik van Kraaien- of Eksternesten.

Het overige deel van de vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (zoals Gierzwaluw en Huismus) broeden in of op menselijk bebouwing, zoals huizen, schuren, boerderijen, kerken etc. maar ook speciaal gemaakte nestkasten. Slechtvalken bouwen zelf geen nest maar broeden op richel, in een nis, een nestkast of oud kraaiennest.

Gierzwaluwen nestelen over het algemeen in spleten van muren, dakpannen en in nestkasten. Ze hebben als broedlocatie een sterke voorkeur voor een oud dak met een kort schuin deel van enkele rijen dakpannen, aan bovenzijde en vaak ook aan de zijkanten afgegrensd met een brede 'plank' (mansardedaken). Daarnaast broeden ze regelmatig onder oude (schuine) pannendaken, bij voorkeur met een noordoostelijke oriëntatie. Daken met een andere oriëntatie dan noord of oost bereiken in de zomer te hoge temperaturen. Daken met een hellingshoek minder dan 45 graden zijn niet geschikt omdat de nesten dan steeds in de felle zon komen te liggen gedurende de dag. Tevens worden dan ook de uitvliegmogelijkheden te veel beperken. Nestlocaties van Gierzwaluwen ontbreken in plangebied De Velst.

De Huismus heeft een sterke binding met mensen en komt tot broeden in of tegen gebouwen in dorpen en steden, in en bij boerderijen, maneges, kinderboerderijen en andere vormen van bebouwing in het landelijk gebied. Plekken waar menselijke bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen herbergen hogere dichtheden Huismussen, dan wanneer er geen groen aanwezig is. Hierbij valt te denken aan ruim opgezette wijken met parkjes en tuinen en in dorpen met veel groen en met landbouwgronden in de nabijheid. Nesten van Huismussen zijn in de regel te vinden onder dakpannen of

in gaten en kieren van een gebouw. Binnen het plangebied zijn geen Nestelende Huismussen aanwezig, wel in de woningen aan de Hertogenven en Abbeven, zuid van het plangebied. De bomenrijke tuinen zijn voor hen essentieel.

Ransuilen broeden in oude nesten van kraaien in met name naaldbomen. Nestplaatsen kunnen in gemeentegroen aanwezig zijn. Daar vinden ze bescherming tegen predatie door de Havik en aanvallen van concurrent Bosuil. Stadsparken kunnen een belangrijk deel van het foerageergebied van Ransuil vormen. In het Abbeven bevindt zich een roestplaats van de Ransuil, met afgelopen winter maximaal 5 exemplaren. In 2020 waren dit er zelfs 11. Roestplaatsen bevinden zich doorgaans niet ver van de broedlocaties. In 2021 was een broedend paartje aanwezig, later met jongen, in de groenstrook waar nu de 24 nieuwbouwwoningen staan. Nestplaats is meestal oud nest van kraaiachtige (Ekster, Zwarte kraai), roofvogel (o.a. Buizerd, Sperwer), Blauwe reiger, Houtduif of Eekhoorn. Met de kap van de bomen voor de 24 nieuwbouwwoningen zijn diverse nesten van Eksters en Houtduiven verdwenen. Echter in het overgebleven deel van de bomen bevindt zich o.a. nog een oud kraaiennest in een den.

Figuur 12. Roestplaats van de Ransuil (5 ex.). Kleinere stippen zijn plekken waar in de winter ook wel eens een rustende Ransuil is gespot. Belangrijk voor zo'n winterslaapplaats is de nabijheid (< 5 km) van een geschikte foerageergebied met woelmuizen en/of kleine vogels.

Categorie 5-soorten

Voor enkele soorten van 'categorie 5' achten wij dat er sprake is van zwaarwegende feiten/omstandigheden om jaarrond bescherming te rechtvaardigen. Het gaat hierbij voornamelijk om categorie 5-soorten waarbij sprake is van een provinciale negatieve [broedvogeltrend](#) en:

1. welke afhankelijk zijn van nestplaatsen in gebouwen of;
2. waar het kritische koloniebroeders betreft, die hoge eisen stellen aan hun nestlocatie en waarvoor geen direct geschikte alternatieven beschikbaar zijn gelijk in aard, omvang en kwaliteit.

Voor Noord-Holland geldt dit onder meer voor de Spreeuw, Huiszwaluw en Boerenzwaluw.

EFFECTEN & BEOORDELING

Binnen het plangebied De Velst zijn geen broedlocaties aanwezig van huisbewonende vogelsoorten met jaarrond beschermd nest, zoals Gierzwaluw, Huismus en Spreeuw. Ook nestlocaties van b.v. Boerenzwaluw en Huiszwaluw ontbreken. Op de platte daken kan wel gebroed worden door meeuwen en Scholeksters. Gezien de aanwezigheid van foeragerende, parende en sociaal roepende Scholeksters is dit zelfs zeer aannemelijk. Zwarte roodstaarten ontbreken binnen het plangebied.

In de bomen aan de zuidzijde bevinden zich meerder (voormalige) nesten van Eksters en Zwarte kraai die ook kunnen functioneren als nestlocatie voor de aanwezige Ransuil. Indicaties voor broedende Sperwers zijn er niet evenmin van andere roofvogels. Ringmussen ontbreken binnen het plangebied.

Zonder twijfel wordt in de aanwezige opgaande beplanting gebroed door diverse vogelsoorten zoals Merel, Heggemus en Zwartkop. Te alle tijden dient dus rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedende vogels.

6.3 Grondgebonden zoogdieren

6.3.1 Juridisch zwaarder beschermde zoogdieren

BUREAUSTUDIE

De kleinere soorten van marterachtigen, zoals Hermelijn en Wezel, maken als verblijfplaats gebruik van ondergrondse holen. De grotere Boommarter verblijft voornamelijk in boomholtes. Marters stellen over het algemeen specifieke eisen aan hun leefgebied zoals grote hoeveelheid aan dekkende vegetatie (hoog grasland of hagen etc.) en aanwezigheid van geschikte foerageerplekken. Ook stellen ze veel menselijke verstoring niet op prijs en hebben ze een voorkeur voor een gebied met veel groen (dit is zelfs noodzakelijk) en relatief weinig bebouwing. Daarom zijn kleinschalige en structuurrijke landschappen zijn bij uitstek geschikt, waarbij afwisseling in gesloten en halfopen landschappen het meest gunstig zijn.

Uit de gemeente zijn waarnemingen bekend van Bunzing, Hermelijn en Wezel. Hier onder wordt het voorkomen van de verschillende soorten in de gemeente behandeld. Waarnemingen binnen de bebouwde kom en uit het gemeentegroen ontbreken. Het is echter niet uitgesloten dat kleine marterachtigen in het gemeentegroen aanwezig zijn. De grotere aaneengesloten plantsoenstroken in het stedelijk gebied zijn matig geschikt als leefgebied voor met name de wezel. De wezel zal er, indien aanwezig, vooral afhankelijk zijn van de aanwezigheid van muizen in de bosschages en rietkragen. De tussenliggende gazons zijn namelijk ongeschikt zijn als leefgebied voor 'lievelingsprooi' Veldmuis. Naarmate er een grotere oppervlakte extensief beheerd gras jaar op jaar dit beheer krijgt, kan de Veldmuis deze gaan koloniseren. Daarmee kan de geschiktheid voor Wezel ook toenemen. De grootste trefkans is langs de Dye (ostrand van de wijk Breedweer).

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is. In 2018 is één dier waargenomen midden in de bebouwde kom (Gerrit van Assendelftlaan) van Heemskerk. Het gemeentegroen heeft echter geen betekenis voor Eekhoorn en de soort wordt dan ook niet vaker verwacht.

VELDBEZOEK

Tijdens het veldbezoek zijn geen potentiële verblijfplaatsen of sporen gevonden van zwaarder beschermde, grondgebonden zoogdieren. Het plangebied bevat geen habitat dat geschikt is als verblijfplaats of foerageergebied. Zo zijn de aanwezige bomen ongeschikt voor de boommarter om te dienen als vaste rust- of verblijfplaats. Eenvoudig weg door het ontbreken van holten. Ook werden te weinig muizenholen gezien om aantrekkelijk te zijn als jachtgebied voor de Wezel.

EFFECTEN & BEOORDELING

Vaste verblijfplaatsen of verlies van (essentieel) leefgebied van zwaarder beschermde, grondgebonden zoogdieren kunnen op voorhand worden uitgesloten, derhalve is er dus geen sprake van een negatief effect op deze soortgroep. Aanvullend soortenonderzoek naar het daadwerkelijk voorkomen is zodoende niet noodzakelijk, evenals het nemen van vervolgstappen ten aanzien van zwaarder beschermde, grondgebonden zoogdieren.

Figuur 13. Voor marterachtigen, zoals deze Boommarter, is op De Velst geen plek.,

6.3.2 Laag beschermde zoogdieren

BUREAUSTUDIE & VELDBEZOEK

In de nabije en ruime omgeving van het plangebied zijn via openbare bronnen waarnemingen bekend van laag beschermde zoogdieren zoals o.a. de Rode-lijst soorten Europese haas (Gevoelig), Konijn (Kwetsbaar) en de provinciale beleidsdoelsoort de West-Europese Egel, (NDFF 2014-2024). Vanwege de aanwezigheid van geschikt biotoop (zoals voldoende dekkende strooisel-laag in combinatie met een vergraafbare bodem) en waarnemingen van foeragerende exemplaren kunnen vaste verblijfplaatsen van

de Egel, aanwezig zijn. De Haas zal sporadisch aanwezig zijn, met name op de grotere stukken gras, en het konijn is afwezig.

EFFECTEN & BEOORDELING

De ingreep zal niet leiden tot een negatief effect op het leefgebied van (genoemde) laag beschermde, grondgebonden zoogdieren. Voor al deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen in de provincie Noord-Holland. Dat houdt in dat voor deze soorten alleen de Zorgplicht geldt. Dit betekent dat zoveel mogelijk gedaan moet worden als mogelijk is om schade aan individuen te voorkomen. Vooral bij het wegnemen van ondergroei en strooisellagen dient rekening gehouden te worden met soorten zoals de Egel.

Figuur 14. Het Egel staat op de vrijstellingslijst van Noord-Holland maar tevens op de Rode Lijst, waardoor enkel de Specifieke zorgplicht nog van toepassing is op deze soort.

6.4 Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn in Nederland beschermd onder de Wnb (en straks Ow) en vallen onder bijlage IV van de Habitatrictlijn (HR). De functionele leefomgeving van vleermuizen bestaat uit de verblijfplaatsen inclusief de bijbehorende en essentiële vliegroutes en foerageergebieden. Provincie Noord-Holland vraagt om speciale aandacht voor de Meervleermuis, Laatvlieger en Gewone grootvleermuis.

BUREAUSTUDIE & VELDBEZOEK

Volgens de NDFF-database en eigen onderzoek komen er tenminste zes soorten vleermuizen voor in de omgeving (< 10 km) van het plangebied (NDFF 2014-2024). Dit zijn de huisbewonende Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger en de boombewonende Rosse vleermuis en Watervleermuis. Daarnaast komen Gewone grootvleermuizen en Ruige dwergvleermuizen voor, die zowel in huizen als in bomen kunnen verblijven. Van de Meervleermuis zijn geen verblijfplaatsen bekend in Heemskerk. De Baardvleermuis woont op kerkzolders of achter houten gevelbekleding.

In aanloop naar het SMP is een gebieds-dekkend soortgericht onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek heeft alleen betrekking op in gebouwen verblijvende soorten. Om voldoende inzicht te krijgen in de algemene

verspreiding van beschermde soorten, functies en ecologische potenties is de gehele woonkern van Heemskerk en een aangrenzend deel van Beverwijk meegenomen in het onderzoek. Wanneer alleen het woningbestand van Woonopmaat zou worden onderzocht, dan werd geen volledig beeld verkregen van het netwerk aan verblijven en kunnen ecologische functies ondergewaardeerd worden. Een vogel of vleermuis maakt bij de keuze van zijn verblijfslocatie vanzelfsprekend immers geen onderscheid in de keuze voor een gebouw op basis van woningbezit. Belangrijk daarbij is dat het ook om de functionele leefomgeving van deze verblijven gaat, dus inclusief de dragende structuren zoals foerageergebied en vliegroutes. Per project wordt gekeken of zodoende voldoende informatie aanwezig is over beschermde soorten in en rond het wooncomplex van betreffende project, rekening houdende met welke werkzaamheden uitgevoerd gaan worden.

Figuur 15. Plangebied met vleermuiswaarnemingen. Sterren behoren bij kraamverblijf Gewone dwergvleermuis. Vlakken zijn essentiële foerageergebieden. Driehoeken --> zomerverblijfplaatsen. Vierkantjes --> paarverblijfplaatsen. Massawinterverblijven niet aanwezig.

6.4.1 Verblijfplaatsen

Tijdens inventarisaties van De Velst zijn in de drie flats meerdere verblijfplaatsen waargenomen. In de westelijke flat (Maerelaan 58 t/m 152) is één zomerverblijf van drie gewone dwergvleermuizen en twee paarverblijven aangetroffen bij de zuidwestelijke hoek. Aan de noordzijde zit in de zomer een mannetje Gewone dwergvleermuis en in het najaar een baltsende Ruige dwergvleermuis. Ze zitten tussen de kopgevel en de voorzetwand.

In de middelste flat (Maerelaan nr. 154-248) zijn er minimaal 2 zomerverblijfplaatsen van ongeveer zes dieren waargenomen in de scheur aan de achterkant van het gebouw (ter hoogte van de 3e en 5e verdieping). Waarschijnlijk heeft minimaal één ervan ook een functie als paarverblijf. Tevens is er één paarverblijf waargenomen aan de voorkant tussen de kopgevel en de voorzetwand.

In de oostelijke flat (Maerelaan 250-344) is aan de zuidzijde een kraamverblijf aangetroffen van minimaal 20 dieren. Aan de noordzijde van de oostelijke flat zit een gewone dwergvleermuis gevestigd (paarverblijf) achter de isolatiewand op ongeveer 12 meter hoogte. Om de hoek, aan no-zijde zit een paarverblijfplaats van de Ruige dwergvleermuis op de 8e etage. Ook hier geldt dat alle dieren verblijven tussen de gevel en voorzetwand. Geen van de dieren zitten vlak onder de daken.

Verder geldt dat de omgeving van de flatgebouwen volop gebruikt wordt als foerageergebied. Niet alleen door de vleermuizen uit de drie flats maar ook uit de kraamkolonie aanwezig in de Apostolische kerk, iets ten noordwesten van de Velst en aan de Zevenhoevenweg, oost van het plangebied. Nestgelegenheid voor Huismussen, Spreeuwen en/of Gierzwaluwen zijn niet aanwezig binnen plangebied De Velst.

Figuur 16. De in spouwmuur wonende Gewone dwergvleermuis is zeer algemeen.

6.4.2 Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

In het huidige parkachtige deel van De Velst foerageren op bepaalde nachten meer dan 100 Gewone dwergvleermuizen. Dat is niet heel vreemd omdat rondom 3 kraamverblijven gesitueerd zijn met al meer dan 100 volwassen vrouwtjes. Deze foerageerplek kan dus als essentieel voor de lokale dwergvleermuispopulatie beschouwd worden. De functie van De Velst als essentieel foerageergebied dient behouden te blijven.

EFFECTEN & BEOORDELING

In de flatgebouwen binnen het plangebied zitten verblijfplaatsen van Gewone- en Ruige dwergvleermuis. Het gaat daarbij niet alleen om zomer- en paarverblijfplaatsen maar ook om een kraamverblijfplaats. Plannen zoals het optoppen van de aanwezige gebouwen heeft hier invloed op. De plannen kunnen uitgevoerd worden onder de randvoorwaarden van het gemeentelijke SMP met dien verstande dat voor aantasting van de kraamverblijfplaats een aparte melding gemaakt dient te worden en een gedegen compensatieplan opgesteld.

Verblijfplaatsen voor andere vleermuissoorten ontbreken. Dit geldt ook voor boombewonende vleermuizen aangezien de bomen die nog aanwezig zijn geen holten vertonen of scheuren in stammen en takken of loshangende schors.

Ook vormt De Velst onderdeel van een essentieel foerageergebied. Voor uitvoering van de plannen dient een gedegen mitigatieplan en compensatieplan opgesteld en gerealiseerd te worden. Echter het aantasten van een essentieel foerageergebied kan niet vallen onder de gebiedsdekkende omgevingsvergunning behorende bij het SMP. Hier zal een reguliere vergunningsprocedure voor een flora- en fauna-activiteit uitgevoerd moeten worden.

De Velst vormt zelf geen (essentiële) vliegroutes. Wel fungeert de Baandert (west van De Velst) en mogelijk ook de bomenrij langs de Zevenhoeven als vliegroute. Vanuit de nabij gelegen kraamverblijven vliegen de vleermuizen via het straatpatroon en tussen de huizen door naar hun foerageergebied.

6.5 Reptielen

BUREAUSTUDIE

Uit de gemeente Heemskerk is het voorkomen van Zandhagedis bekend (Beschermingsregime Habitatrichtlijn) en van hazelworm (Beschermingsregime andere soorten). Ringslang (Beschermingsregime andere soorten) komt niet voor in de gemeente. In 2001 en 2008 is een waarneming gedaan van Hazelworm in de duinrand nabij de Beverwijkse straatweg, de enige waarnemingen binnen de gemeentegrens van Heemskerk. Waarnemingen van de zandhagedis zijn binnen de gemeentegrens gedaan verspreid door het duingebied, inclusief het Tata-terrein. De Zandhagedis is niet bekend uit de door de gemeente beheerde terreindelen en geschikt biotoop ontbreekt in De Velst.

VELDBEZOEK

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielsoorten of verblijfssporen aangetroffen. Ook niet van de beleidsrelevante soorten Levendbarende hagedis, Ringslang en Zandhagedis. De aanwezige biotopen komen niet overeen met de biotoopeisen van betreffende soorten. Het ontbreekt immers aan geschikt habitat zoals bijvoorbeeld zandige terreinen en voldoende open, zonnige plekken en dekking voor de Zandhagedis. Het plangebied biedt tevens geen geschikt biotoop aan andere reptielsoorten. Zo komen Hazelwormen voor in vochtige met dichte vegetatie bedekte gebieden en Ringslangen in waterrijke gebieden op overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Deze habitats werden niet aangetroffen.

EFFECTEN & BEOORDELING

Op basis van aangetroffen biotoop kunnen beschermde reptielen in het plangebied uitgesloten worden. Derhalve is uitvoeren van aanvullend soortonderzoek voor reptielen niet noodzakelijk. Het nemen van vervolgstappen van op het gebied van een ontheffingsaanvraag ten aanzien van reptielen is zodoende ook niet aan de orde.

6.6 Amfibieën

BUREAUSTUDIE

Uit de gemeente Heemskerk zijn de algemene amfibieënsoorten Kleine watersalamander, Gewone pad, Bruine kikker, Bastaardkikker en Meerkikker bekend (Beschermingsregime andere soorten). Bij uitvoering van bestendig beheer en onderhoud geldt een vrijstelling van verbodsbepalingen voor deze soorten. Daarnaast zijn de Rugstreeppad en Poelkikker aangetroffen, soorten van Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (NDFF).

Van de Poelkikker zijn enkel waarnemingen bekend uit het duingebied, maar niet uit de door het gemeente beheerde groen. De soort maakt daar gebruik van duinplasjes. Het door de gemeente beheerde stadswater is vanwege zijn relatief grootschalige karakter en de aanwezigheid van vis ongeschikt als leefgebied voor de Poelkikker. De poelkikker komt nauwelijks voor in Noord-Holland. De dieren in het duingebied vormen een geïsoleerde populatie die oorspronkelijk is uitgezet (Herder et al., 2010).

De Rugstreeppad komt algemeen voor aan de noordzijde van Heemskerk, langs de Noordermaatweg. Ook wordt de soort soms aangetroffen in het aangrenzende gebied tussen Heemskerk en Uitgeest. Echter bij de Baandert en langs de Neksloot is de soort nooit aangetroffen. Ook tijdens het nachtelijke SMP-onderzoek is de soort hier nooit gehoord.

VELDBEZOEK

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën of daarvoor geschikte habitats aangetroffen.

Figuur 17: De aanwezigheid van soorten zoals de Rugstreeppad worden uitgesloten.

EFFECTEN & BEOORDELING

Wegens het op voorhand kunnen uitsluiten van het voorkomen van beschermde amfibieën binnen het plangebied, zal bij de uitvoering van de werkzaamheden geen negatief effect optreden op het leefgebied van dergelijke soorten. Tevens hebben de werkzaamheden enkel effect op de in het plangebied aanwezige gebouwen, en niet op de bodem of vegetatie daar omheen. Het herstellen van de voegen heeft daarom geen mogelijk negatief effect op de soortgroep. Het nemen van vervolgstappen, zoals aanvullend soortonderzoek of aanvraag tot ontheffing ten aanzien van amfibieën, is daarom ook niet aan de orde.

6.7 Vissen

BUREAUSTUDIE

Volgens de NDFF-database zijn over de afgelopen 10 jaar geen waarnemingen bekend van onder de Wnb beschermde vissoorten. Binnen de Habitatrichtlijn zijn alleen de vissoorten Houting en Steur beschermd. Dit zijn beiden trekvisser van grote wateren (zee, rivieren). Deze soorten migreren doorgaans door dieper en open water. Binnen het soortenbeschermingsregime 'Andere soorten' zijn alleen de vissoorten Beekprik, Elrits, Gestippelde alver, Beekdonderpad, Kwabaal en Grote modderkruiper beschermd. Dit zijn soorten van zuurstofrijke, schone en stromende wateren (Beekprik, Elrits, Gestippelde alver, Beekdonderpad, Kwabaal) of verlandende wateren (Grote modderkruiper). Dergelijke habitat ontbreken binnen het plangebied.

VELDBEZOEK

Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat binnen het plangebied geen watergangen, poelen of andere waterpartijen aanwezig zijn.

EFFECTEN & BEOORDELING

Analyse van effecten op beschermde vissoorten is niet noodzakelijk aangezien er geen geschikt habitat aanwezig is en de beoogde werkzaamheden geen directe aantasting van een watergang tot gevolg hebben. Door de afwezigheid van geschikt biotoop worden beschermde vissen in het plangebied uitgesloten.

Wegens gebrek van biotoop en voorkomen, zal bij de uitvoering van de ingreep geen sprake zijn van negatieve effecten op deze soortgroep en/of op haar leefomgeving. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van beschermde vissoorten is zodoende niet aan de orde.

6.8 Overige soorten

BUREAUSTUDIE

De meeste van de 40 beleidsrelevante soorten in Noord-Holland vallen onder deze groep. Het gaat daarbij om de bijen Duinmaskerbij (KW), Gewone langhoornbij (EB), IJszijdebij (GE), Moshommel (BE), Texelse zandbij (KW), de vlinders Argusvlinder (TNB), Bruine eikenpage (BE), Grote parelmoervlinder (EB), Heivlinder (KW), Kommavlinder (BE), de libellen Gevlekte witsnuitlibel (KW), Variabele waterjuffer (TNB), de sprinkhaan Locomotiefje (GE) en de paddenstoelen Geaderde kluifzwam (EB), Iepenzwam (BE), Nonnenkapkluifzwam (BE), Scharlakenwasplaat (BE), Zonnegloedknotszwam (BE).

Er zijn enkele recente waarnemingen bekend van beschermde of beleidsrelevante soorten libellen, dagvlinders of andere ongewervelden binnen het plangebied (NDFF 2014-2024). Zowel in 2018 als 2019 is het Bruin blauwtje waargenomen in De Velst. Deze soort staat als Gevoelig op de Rode Lijst. Het is een soort van droge, zandige, open, kruidenrijke en schrale graslanden en kalkgraslanden. Voor het Bruin blauwtje geschikte graslanden worden o.a. gevonden in wegbermen en op opgespoten en ruderaal terreinen. De soort heeft als waardplant o.a. Gewone reigersbek en Zachte ooievaarsbek. De voorkeur gaat hierbij uit naar planten die beschut en in een korte vegetatie staan (1-10 cm), vaak omringd door open grond. De rupsen eten aanvankelijk in de bladeren en worden vaak beschermd door steek- en schubmieren. Door mieren bezochte rupsen zijn gemiddeld zo'n 10% groter dan rupsen die niet door mieren bezocht werden. De half volgroeide rupsen overwinteren dicht bij de grond en verpoppen het

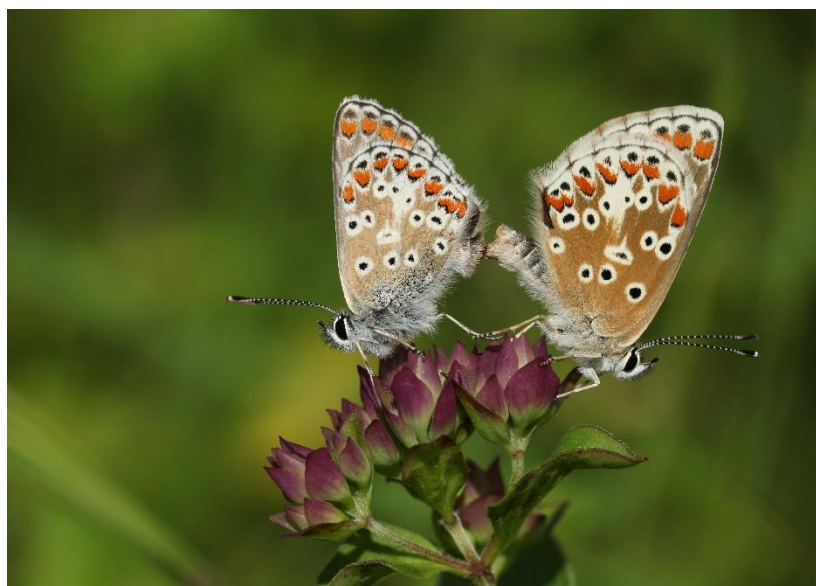
volgende voorjaar in de strooisellaag. Vermoedelijk komen ze op of zelfs in de grond terecht door toedoen van mieren, die zowel de volgroeide overwinterende rupsen als de poppen mee naar hun nesten nemen. Op De Velst komt in ieder geval de Wegmier voor. Vooral gele kruiden waaronder Jakobskruid worden gebruikt als- nectarplanten. De vlinders staan te boek als weinig mobiel, maar zijn wel in staat nieuwe gebieden snel te koloniseren. Het Bruin blauwtje komt vaak in dezelfde gebieden voor als Bruin zandoogje, Icarusblauwtje, Hooibeestje, Kleine vuurvinder, Oranje zandoogje en Zwartsprietdikkopje.

VELDBEZOEK

Tijdens het veldbezoek zijn geen vlinders, libellen en ongewervelden aangetroffen die onder de Ow beschermd zijn. Wel bijvoorbeeld een relatief algemene zweefvlieg zoals Variabel elfje.

EFFECTEN & BEOORDELING

De enige Rode Lijst-soort die uit het gebied bekend is betreft het Bruin blauwtje. Vanuit de specifieke Zorgplicht is het noodzakelijk om bij de (her)inrichting van Park De Velst ook geschikt leefgebied voor deze soort te creëren. Andere Rode Lijst-soorten of zwaarder beschermde soorten ongewervelden komen niet voor. Wel kan uiteraard gestreefd worden om in De Velst geschikte vegetatie en voortplantingsplekken te creëren voor dagvlinders, solitaire bijen en zweefvliegen.

Figuur 18. Op de Velst komt de Rode Lijst-soort Bruin blauwtje in gering aantal voor.

7 CONCLUSIE EN AANBEVELING

Op basis van deze OmgevingsScan Flora en Fauna is beoordeeld of er procedurele gevolgen voor de herinrichting / nieuwbouw in De Velst betreffende de (natuur)wetgeving. Onderstaande tabel geeft een beknopt overzicht van de waargenomen of te verwachten zwaarder beschermde soorten van de Omgevingswet. Voor alle aanwezige soorten geldt de Zorgplicht.

7.1 Gebiedsbescherming

De voorgenomen ingreep heeft geen invloed op Natura 2000-gebieden of gebieden behorende tot het Natuur Netwerk Nederland, Bijzonder Provinciaal Landschap of Ganzenfoerageergebied. Wel dient nog een berekening van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats van omliggende Natura 2000-gebieden uitgevoerd te worden.

Tabel 2. Overzicht effecten van de geplande werkzaamheden op beschermde gebieden en noodzaak ontheffingsaanvraag of specifieke maatregelen/vervolgstappen.

Gebied	Effecten	Noodzaak ontheffing/ maatregel/vervolgstap
NNN	Geen	-
Natura 2000	Geen	Emissie berekening met AERIUS Calculator
Bijzonder Provinciaal Landschap	Geen	-
Ganzenfoerageergebied	Geen	-

7.2 Soortbescherming

Uit de OmgevingsScan Flora en Fauna is vastgesteld dat de aanwezigheid van de volgende zwaarder, dan wel laag, beschermde plant- of diersoorten en hun desbetreffende beschermde functie/habitat niet uit te sluiten is in het plangebied of binnen de verstoringafstand van de geplande werkzaamheden:

- Een groeiplaats van de Daslook. Hiervoor geldt de specifieke Zorgplicht;
- Nesten van algemene broedvogels, zoals Merel, Winterkoning en Tjiftjaf, maar ook dakbroeders zoals de Scholekster;
- Het plangebied heeft een essentiële betekenis voor roestplaats van de Ransuil;
- Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zoals de Gewone- en Ruige dwergvleermuis.
- De functie van essentieel foerageergebied voor 3 kraamverblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis.
- De aanwezigheid van de Rode Lijst-soort Bruin Blauwtje.

Voor realisatie van de plannen in De Velst kan gebruik gemaakt worden van de GebiedsGerichte Ontheffing (GGO) die gemeente Heemskerk dit najaar krijgt. Basis hiervoor is het Soortenmanagementplan en bijbehorende verplichtingen. Dit heeft echter vrij uitsluitend te maken met de gebouwen en werkzaamheden daaraan. Voor de herinrichting van De Velst als park en verandering aan het op dit moment niet bebouwde deel kan grotendeel gebruik gemaakt worden van de Gedragscode

Natuur in Gemeenten van Stadswork. Aanvullende flora- en faunaonderzoek is niet nodig. Wel dient behoud van De Velst als essentieel foerageergebied voor vleermuizen goed geborgd te worden. Indien dit niet kan dan is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk. Dit geldt ook voor het behouden van leefgebied voor het Bruin blauwtje en het niet aantasten van de Ransuilen roestplaats. Hiertoe dient De Velst als foerageergebied voor de Ransuil bruikbaar te blijven.

7.3 Beloften

Voor De Velst is het uitgangspunt van de gemeente dat het groen niet wordt verstoord en dat de nieuwe woningen in direct contact staan met het groen. De plekken met een hoge ruimtelijke kwaliteit worden niet bebouwd en krijgen een nieuwe invulling gekregen als onderdeel van het park. Op de locaties waar het groen niet wordt aangetast en de stedenbouwkundige structuur kan worden versterkt zijn bouwvolumes geprojecteerd. Bij de inrichting van het park is het motto: alles is ecologie. Volgens het plan moet bij iedere ingreep in het gebied moet worden aangetoond wat de bijdrage is voor de natuur.

Bij het realiseren van de nieuwbouw (De Velst Fase 2) is hier echter geen sprake van geweest. Er is een ruime strook bomen en andere begroeiing verdwenen, inclusief een nestlocatie van een Ransuil. De oorspronkelijk betrokken ecologische partijen hebben hier geen oog voor gehad. Het is niet verstandig om bedrijven die de bomen moeten kappen zelf de aan- of afwezigheid van natuurwaarden te laten bepalen. Na tussenkomst van Bureau Endemica kon nog net de kap van enkele bomen uitgesteld worden omdat in de boomholten gebroed werd (door Boomkruiper en Halsbandparkiet).

Voor de toekomstige werkzaamheden is het dus essentieel dat uitvoering door een ecooloog (van gemeente Heemskerk) wordt begeleid om ervoor te zorgen dat de uitgangspunten met betrekking tot ecologie niet alleen op papier staan maar dit ook in de praktijk werkelijk uitgevoerd wordt.

7.4 Overige aanbevelingen

BESLUIT BOUWWERKEN LEEFOMGEVING

De flora en fauna in Nederland gaat zorgwekkend hard achteruit. Als tegenbeweging is daar natuurinclusief bouwen: de verzamelterm voor tal van maatregelen en manieren om natuur te integreren bij de bouw van woningen, kantoren en andere gebouwen. Met het inwerking treden van de Omgevingswet wordt ook het Besluit bouwwerken leefomgeving (BBL) van kracht. In het BBL komen eisen om bij nieuwbouw voorzieningen voor de huismus, gierzwaluw en vleermuis te realiseren. Per 110 m² gesloten gevel- en dakoppervlakte (vergelijkbaar met een rijwoning) dient tenminste één voorziening voor huismus, één voor gierzwaluw en 2% hangoppervlakte voor vleermuizen te worden gerealiseerd. De voorzieningen mogen per bouwblok gecombineerd worden. Huismussen, en ook vleermuizen, zitten namelijk het liefst bij elkaar. De voorzieningen hoeven niet per se te bestaan uit ingemetselde nestkasten, je kunt ook denken aan toegankelijke spouwen, richels of ruimte onder de dakpannen. Het wetsvoorstel is nu in een verzamelbesluit ter internetconsultatie voorgelegd. De verwachting is dat dit per 1 juli 2024 in werking treedt. Met de renovatie in Wijk aan Zee kan hierop ingespeeld worden ondanks dat de verplichting nog niet is ingegaan en niet van toepassing zal zijn voor verduurzaming van woningen. Door de kiezen voor natuurinclusieve renovatie wordt de biodiversiteit in de regio ondersteund. Denk bijvoorbeeld aan het aanbrengen van groene dakbekleding en een realiseren van toegankelijke houden van de spouwmuur als verblijfsmogelijkheid voor vleermuizen en inmetselen van bijenstenen.

ZORGPLICHT

Voor alle in het plangebied aanwezige soorten, dus ook de algemene soorten, geldt de Zorgplicht. Dit houdt in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel;
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of;
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt

Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde en/of onbeschermde flora en fauna dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige. Werkzaamheden dienen daarom altijd met enige voorzichtigheid te worden uitgevoerd. Dit houdt o.a. in:

- Wanneer aanwezige vegetatie of bodemmateriaal in het werkgebied wordt verwijderd, kan dit het best gefaseerd worden aangepakt, om bodembewonende dieren en andere dieren in de ondergroei de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten. Laat dus enkele dagen zitten tussen het rooien van beplanting en grondwerkzaamheden, zodat muizen en andere dieren in de gelegenheid zijn om het terrein te verlaten. Bij het aantreffen van dergelijke soorten verplaatst ze naar een vergelijkbare locatie in de directe omgeving.
- Voor werkzaamheden in watergangen, bijv. dempen van een vijver, dienen daarin levende dieren te worden verplaatst naar een vergelijkbare omgeving. Het dempen kan niet plaats vinden op moment dat er ijsvorming is, vissen en/of amfibieën in winterslaap zijn (november t/m maart) of kikkerdril aanwezig (april/mei). Deze handelingen kunnen zonder vergunning van de Omgevingswet plaats vinden mits uitgevoerd of begeleid door een erkend ecooloog.
- Als het verwijderen van beplanting ook deel uitmaken van de werkzaamheden, kan dit alleen uitgevoerd worden als voor de aanvang door een ter zake deskundig is vastgesteld dat er geen broedende vogels is de beplanting aanwezig zijn. Een andere mogelijkheid is om de werkzaamheden op te starten/uit te voeren buiten het broedseizoen (indicatief de periode medio maart t/m medio juli). Let op dat ik vroeg in het jaar (februari), zoals Houtduif en Ekster, of laat in de zomer (augustus) nog vogels aan het broeden kunnen zijn. Daarom dient het gehele jaar, voorafgaand aan de werkzaamheden, vastgesteld worden dat er geen vogels aan het broeden zijn.
- Als er bij de werkzaamheden beschermde soorten aanwezig zijn, men de aanwezigheid ervan vermoed of dat er aanwijzingen hiertoe zijn, dat dient het werk per direct stilgelegd te worden om dit nader te laten onderzoeken door een erkende ecooloog. Deze kan u adviseren in het bouwproces om schade, vertraging en overtreding te voorkomen, bijvoorbeeld door de effecten van trillingen, geluid, licht, maar ook in welk seizoen het beste gewerkt kan worden.

5 V'S ALS RICHTLIJN

Om meer rekening te houden met de natuur, is de leefomgeving ook heel belangrijk. Er kunnen bijvoorbeeld nog zoveel nestelplaatsen zijn voor mussen, als er niets te eten is blijven ze alsnog weg. Dus dat betekent niet alleen kijken naar de bouw, maar ook naar de hoeveelheid groen in de wijk. Ga altijd uit van de 5 V's: **V**erblijfplaatsen, **V**oedsel, **V**eiligheid, **V**erbinding en **V**ariatie. Diverse soorten planten en bloemen, een veilige verbinding tussen groene plekken in een wijk of stad en genoeg plekken om voedsel te vinden. Daarin kan de gemeente vaak ook een belangrijke rol spelen door ander groenbeheer.

NATUURINCLUSIEVE INRICHTING

Richt de nieuwbouw in op een *natuurinclusieve* wijze. Dat wil zeggen: plaats nestkasten voor Huismussen, Gierzwaluwen en realiseer verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen of integreer deze in de bouw door middel van inmetSELstenen en vrij houden deel van de spouw. Voorbeelden daarvan zijn te vinden op <http://www.vivarapro.nl/inbouwstenen>. Op deze wijze 'ontsier' je de gevel niet met kasten die aan de buitenzijde hangen. Met deze maatregel vergroot je de biodiversiteit ter plaatse. Maar denk ook aan de inrichting van het gebied. Zorg voor voldoende bomen, struiken en bloemrijke vegetatie aanwezig is voor vlinders, zweefvliegen, bijen en andere nuttige insecten. Kap geen bomen of struweel, bv om (tijdelijk) ruimte te maken voor de werkzaamheden, maar behoud zoveel als mogelijk is. Bij nieuwe aanplant geef de voorkeur aan soorten die thuis horen in deze regio en probeer direct zoveel mogelijk volume te plaatsen. Zorg voor de aanwezigheid van open zandige grond voor Huismussen om een zandbad te nemen. Kijk of voor meer ideeën op: <https://www.bouwnatuurinclusief.nl>.

VERLICHTING

De planlocatie dient tijdens de werkzaamheden bij voorkeur minimaal verlichten te worden en/of hierbij vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toe te passen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel). Tevens wordt geadviseerd de werkzaamheden die in de periode april-oktober vallen, tussen zonsopgang en zonsondergang uit te voeren (buiten schemerperiodes) zodat geen kunstverlichting nodig is. Liever geen dan nieuwe verlichting van de buitenruimte, maar als toch straatverlichting nodig is pas dan uitsluitend natuurvriendelijke verlichting toe.

8 BRONNENLIJST

8.1 Literatuur

- Arcadis Nederland. (2023). *Gedragscode soortenbescherming voor woningcorporaties: Onderhouden en renoveren in het kader van het verduurzamen van woningen*. In opdracht van Aedes vereniging van woningcorporaties, april 2023.
- BIJ12 (2017) *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus**. Versie 1.0, juli 2017. Bij12, Utrecht.
- Boddeke, P.H.N. (2019). *Beschermde soorten gemeente Heemskerk. Literatuurstudie in het kader van werken met de gedragscode voor bestendig beheer en onderhoud*. Rapportnr. 19-xxx. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Bouwens, S. (2017). *Handreiking kleine marterachtigen in relatie tot soortbescherming*. Provincie Noord-Brabant.
- GS (2007). *Begrenzingsplan Ganzenfoerageergebieden Noord-Holland. (Begrenzungen Programma Beheer)*. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.
- Herder, J. (2010). *Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010*. RAVON – Landschap Noord-Holland
- Herder, J., Kranenbarg, J., Hoogeboom, D., Hamers, J., Dekker, K. (2012). *Atlas van de Noord-Hollandse vissen 1980-2012*. RAVON – Landschap Noord-Holland.
- Jodemans, M.J. (2021). *Afdoend onderzoek De Velst III te Heemskerk*. Els en Linde B.V., Hilversum.
- Kapteyn, K. (1995). *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap.
- Kreek, S. de (2021). *Heemskerk, plangebied De Velst, voorinspectie broedgevallen en dergelijke*. Bureau Natuurzorg.
- Kreek, S. de (2021). *Flora en faunacheck te kappen bomen*. Wallaard Groenvoorzieningen.
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (2012). *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte*. Den Haag.
- Provincie Noord-Holland. (2016). *Structuurvisie Noord-Holland 2040. Kwaliteit door veelzijdigheid*. Vastgesteld door PS, 21 juni 2010. Inclusief actualisatie september 2015, vastgesteld door PS, 1. Haarlem, Provincie Noord-Holland.
- Provincie Noord-Holland. (2018). *Omgevingsvisie NH2050 Balans tussen economische groei en leefbaarheid*. Haarlem, Provincie Noord-Holland.
- Provincie Noord-Holland. (2019). *Provinciale Ruimtelijke Verordening, maart 2019*. Haarlem, Provincie Noord-Holland.
- Provincie Noord-Holland. (2020). *Omgevingsverordening NH2020*.
- Provincie Noord-Holland. (2020). *Bijzonder Provinciaal Landschap 32 landschappen en kernkwaliteiten*. Provincie Noord-Holland.
- Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen. (2014). *Atlas van de Noord-Hollandse flora*. Landschap Noord-Holland.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek & P.J. Zomerdijs. (2010). *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. SVN, Landschap Noord-Holland.
- Swaay, C. van, D. Drukker, M. Epe, R. van Grunsven, M. Klaarmond, J. Kranenbarg, E. van Norren, M. Reemer, M. Svan anten & A. Vaessen (2020). *Soorten voor beleid in Noord-Holland*. Rapportnummer VS2020.042, De Vlinderstichting, Wageningen.

- Tromp, M. & R.H. Witte (2023). Soortgericht onderzoek naar huismus, spreeuw, gierzwaluw en vleermuizen in Gemeente Heemskerk. Rapport met als kenmerk: R002-1278403MTR-V02-lir-NL. Tauw BV / Bureau Endemica bv.
- Tromp, M. & R.H. Witte (2024). SMP Gemeente Heemskerk. Deel II - Soortenmanagementplan. R004-1278403MTR-V0. Tauw BV / Bureau Endemica bv.
- Ursinus, T. (2018). Quickscan Ecologie De Velst II. Els & Linde B.V., Hilversum.
- Van Riezen en Partners (2018). Bestemmingsplan De Velst – deel 2 woningbouw Toelichting.
- Witte, R.H. (2019). Quickscan Flora en Fauna: Complex 3599 (Maerelaan) te Heemskerk. Bronnenonderzoek en beoordeling potentiële effecten in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport ER-19.06, Bureau Endemica, Alkmaar.

8.2 Websites

<https://ndff.nl/>

<https://florafaunacheck.nl/>

<https://www.floravannederland.nl>

<https://www.vogelatlas.nl>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/vissen>

<https://stats.sovon.nl/stats/soort/10010/?prov=NH>

<https://bestanden.noord-holland.nl/internet/Onderwerpen/Natuur/nnn-wijzer/>

<https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWebP/index.html?viewer=ganzenfoerageergebieden>

<https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWebP/index.html?viewer=nbp>

<https://www.stadszaken.nl/ruimte/groen/1079/natuurinclusief-bouwen-met-deze-40-punten>

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>

<https://noord-holland-extern.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO8002PRVNNNWKW2019-VG01>

<https://noord-holland-extern.terceraro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO8002PRVNNNWKW2019-VG01>

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatormaatregelenappl.aspx?subj=soorten#maatregelen>

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorsoortenappl2016.aspx?subj=soorten>

https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Bijzonder_Provinciaal_Landschap

<https://www.ahn.nl/ahn-viewer>

9 BIJLAGEN

Bijlage I: Vrijgestelde soorten per provincie

Tabel 3. Overzicht opgenomen van de vrijgestelde soorten per provincie op basis van door PS vastgestelde provinciale verordeningen d.d. 18 februari 2022. x = vrijgestelde soort, (x1) = vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november, (x2) = 15 augustus t/m februari, (x3) = juli t/m september, (x4) = 15 aug t/m 15 okt, (x5) = de vrijstelling voor deze soorten wordt ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022

Soort	Provincie»	FR	GR	DR	OV	GL	UT	NH	ZH	FL	ZE	NB	LI
Aardmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bruine kikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing	(x5)			x			x		x				x
Dwergmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eekhoorn													(x1)
Egel		x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas		x		x	x	x	x	x	x	x		x	x
Hazelworm													(x3)
Hermelijn	(x5)			x			x		x				x
Huisspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn		x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Levendbarende hagedis													(x4)
Meerkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ondergrondse woelmuis		x	x	x		x	x	x		x	x	x	x
Ree		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter		x											(x2)
Tweekleurige bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Veldmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel	(x5)		x	x			x		x				x
Wild zwijn												x	
Woelrat		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x